

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cales Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. Szeptember 8.
VIII. évfolyam, 241. szám.

Péntek

Lublinba menekült a lengyel kormány

Krakkót ellentállás nélkül elfoglalták a németek - A lengyel iparvidéket és a petróleummezők egy részét is megszállták - Megkezdték Varsó kiűritését - Berlin Londont vádolja a háború felidézésével - Magyarország nyugodtan ítéli meg a helyzetet - Hivatalos francia, német, lengyel jelentések a hadműveletekről

A német haderők tegnap újabb sikereket értek el és nem csak a felsősziléziai ipartelepeket vették birtokukba, hanem Krakkót, Bromberget és Graudenzet is, amelyeknek környékét pedig a lengyel hadvezetőség már hónapokkal ezelőtt rendkívül megerősítette. Az újabb sikereknek Lengyelországra nézve nagyon nehezen elviselhető jelentőségük van. Annyira az, hogy hatásuk e pillanatban még szinte beláthatatlan. Mindezt igazolja az a tény, hogy a német hadvezetőség jelentései valóságos megdöbbenést okoztak úgy az érdekeltek, mint a semlegesek körében. Ennek tudható be az, hogy az angol és a francia sajtó egyre elégedetlenebb a kiadott londoni és párisi hadijelentésekkel szemben, míg a semlegesek egyenesen teoretikusnak nevezik a Lengyelországnak nyújtott segítséget. Figyelemreméltó, hogy a német sikerek hatása alatt most Itália után Japán is hangsúlyozza, hogy előző kijelentései nem tekinthetők semlegességi nyilatkozatoknak, fentartja tehát magának a cselekvési szabadságot. Anglia sajnálkozását fejezte ki az esbjergi eset felett és ezzel nyíltan beismerte, hogy az ő gépei bombázták a semleges dán területet. A német kormány most tette közzé azt a beszélgetést, amelyet Ribbentrop és Coulongre francia nagykövet a hadüzenetet megelőző 2 órában lefolytattak. A közlésnek bizonyára nagy hatással lesz Párisban. A német kormány erőiesen cáfol minden terhére irt cselekményt és egy cáfolatát a nyílt városok bombázását illetően Buttlér külügyi államtitkár az alsóházban igazolni is volt kénytelen. Végül kiemelésre alkalmas az a tény, hogy a helyzet nyugaton még mindig változatlan, amelyre a francia sajtó szerint nehéz magyarázatot találni.

Részletes jelentéseink a következők:

MIRŐL TÁRGYALT RIBBENTROP A FRANCIA NAGYKÖVETTEL

(BERLIN.) (DNB) A német kormány a brit propagandaügyi minisztérium azon közlésével kapcsolatban, hogy a Harmadik Birodalom minden áron háborút akart Franciaországgal a régi sérelmek miatt, a következőket tette hivatalosan közzé:

— A francia nemzetet kormányja úgy látszik még nem világosította fel kellőleg arról, hogy milyen párbeszéd előzte meg Páris hadüzenetét. Ribbentrop külügyminiszter, amikor Coulongre nagykövet utolsó látogatását megtette, megmagyarázta neki a Harmadik Birodalom álláspontját a danzigi kérdésre vonatkozólag.

Ismertette vele azt a javaslatot, amelyet Berlin Varsónak tett és kijelentette, hogy jogosulatlanul tartja Páris részéről a háborút. Coulongre erre a francia-lengyel szerződés kötelező erejére hivatkozott. Ribbentrop erre ismételt hangsúlyozta, hogy a német nép elfelejtette a régi sérelmeket. Önként lemondott Elzász Lotharingiáról és nyugati határait véglegesen tekinti. Ez azt jelenti, hogy örök időkre eltemette a reváns gondolatát. Ha Franciaország jogosulatlanul háborút indít, úgy nagyon nagy felelősséget vállal magára. Végül még egyszer kijelentette, hogy a német kormány nem akar háborút, de ha támadják — támadni fog és ez mérhetetlen bajt jelent mindkét nemzet számára. Ez az oka annak — fejezte be hivatalos nyilatkozatát a német kormány — hogy a Harmadik Birodalom mit sem tesz addig, amíg a katonai tevékenységet Franciaország meg nem kezd.

Német kézre kerültek Lengyelország összes szénbányái

(KOPPENHÁGA.) (Press Association). A semleges államok sajtója Krakkó és Felső-Szilézia elfoglalásával kapcsolatosan megjegyzi, hogy a Harmadik Birodalom rövid néhány nap alatt hatalmába kerítette Lengyelország összes szénipari telepeit, ami annyit jelent, hogy ellenfele képtelen tovább üzemben tartani nehézipari műveit. Nem tud hadiszereket, repülőgépeket, vasutakat stb. építeni és így utánpótlása elhasznált és a háborúhoz szükséges anyagának lehetetlenné vált. A kénssav, benzol, alumínium ipar teljesen megsemmült, viszont a Harmadik Birodalom hatalmas erőforrások birtokába jutott. A német haderők most Isolo felé közelednek és ha azt is elfoglalják, akkor olyan gazdag olajmezők birtokába jutnak, amelyek Lengyelország szükségletét hiányos kiaknázás mellett is 24 százalékban biztosították.

Külön figyelemreméltó a holland sajtó

azon megállapítása, hogy a lengyel-német viszály a maga valóságában már eldőntöttnek tekinthető. Ezt a németalföldi lapok külön kiadásokban közölték. Hasonló módon írják a svéd, norvég, dán, finn és a bolgár lapok is, amelyeket elsősorban is a lengyel kormány Varsóból való távozása döbbenített meg. Szerintük ez a tény a német-lengyel háború tragikus végének kezdete.

SAJNÁLATÁT FEJEZTE KI AZ ANGOL KORMÁNY AZ ESBJERGI ESET FELETT

(KOPPENHÁGA.) (Havas.) A koppenhágai angol ügyvivő tegnap megjelent Munch külügyminiszter előtt és kormánya nevében sajnálatát fejezte ki Esbjergnek angol részről történt bombázása felett. A követ kijelentette, hogy eltévedt gépvezető tájékozatlansága lehetett csak a sajnálatos esemény oka.

JAPÁN „HELYREIGAZIT” (TOKIO.) (Domei.) A külügyminisztérium speakere az ujságíróknak adott

nyilatkozatában kijelentette, hogy Abe miniszterelnök és külügyminiszter azon közlése, hogy Japán nem avatkozik bele az európai konfliktusba, még nem semlegességi nyilatkozat. Mindössze azt jelenti, hogy Tokió fentartva cselekvési szabadságát, felkészülten várja az események fejlődését.

MAGYARORSZÁG NYUGODTAN ÍTÉLI MEG A HELYZETET

(BELGRÁD.) (Avala.) A jugoszláv Pravda a budapesti magatartás kérdésével kapcsolatban megjegyzi, hogy a légkör a magyar fővárosban nyugodt és hogy ott egyetlen állam ellen sem folytatnak semminemű propagandát. A lakosság nyugodtan nézi az események fejlődését, mialatt a kormány mindent meg tesz az állam határainak védelmére.

A TEGNAPI ELSŐ HADSZINTÉRI JELENTÉSEK

(VARSÓ.) (Patt.) A lengyel főhadiszállás közli:

— Plonszknál és a déli részeken heves harcok folynak csapataink és a betört ellenfél osztagai között. Lovas-ezredeink további sikereket értek el, mert eredményesen bontották meg az ellenfél frontját.

(LONDON.) (Reuter.) Az angol főhadiszállás közli:

— A felvonulás tervszerűen halad előre. Légihaderőink nyugtalanító hadműveleteit siker koronázza. Tengerészetünk az Atlanti-óceánon három fegyveres német gőzöst pusztított el. Legénységét megmentette. Német buvárhajók több angol gőzöst támadtak meg sikertelenül.

(PÁRIS.) (Havas.) A francia főhadiszállás közli:

— Az előkészületek a legsikeresebbek haladnak előre.

A francia jelentés szűkszavúsága igen nagy feltűnést keltett Párisban. A sajtó igyekezett is ezt különböző magyarázatokkal kísélni. A Petit Parisien azt írja, hogy a francia légihaderők átestek már a tüzkeresztségen. A Matin úgy tudja, hogy a francia tüzéség megkezdte a nyugati határvonalak lövését, de erről a hadvezetőség egyelőre hallgat, mert az ilyen nagyszabásúak ígérkező harcban a tervek és mozdulatok titokbantartása a legfontosabb feladat. Az Intransigeant közli, hogy a belga határvidék lakossága hallotta a lövéseket és a robbanások zaját, de meghatározni a támadás időpontját és annak erejét nem tudja.

A NÉMET CSAPATOK ELLENÁLLÁS NÉLKÜL VONULTAK BE KRAKKÓBA

(BERLIN.) (DNB) A német főhadiszállás tegnap délután hivatalosan közölte, hogy a déli csapatrészek tegnap délben bevonultak Krakkóba, amely ellenállás nélkül adta meg magát.

A német hadsereg tagjait a városban néma csend fogadta. A beronuló haderők parancsnoksága elrendelte, hogy Pilsudszky marsall sirjánál tiszteletadás történjék, amit a tisztikar és a kivezényelt díszszázadok teljesítettek is. Később díszőrséget állítottak Pilsudszky sirjához, ami a város lakossága körében szemmel láthatóan nagy érdeklődést keltett.

A szerdai koronatanács Románia szigorú semlegessége mellett döntött

(BUCURESTI.) A román rádió szerdai esti jelentése szerint a királyi udvar marsalli hivatala a következőket közli:

1. Szerdán délután 6 óra 30 perckor a cotroceni királyi palotában II. Károly király Öfelségének elnökletével koronatanács volt.

2. Armand Calinescu miniszterelnök és hadügyminiszter ismertette a kormány diplomáciai és nemzetvédelmi intézkedéseit, különös tekintettel a jelenlegi általános európai helyzetre.

3. A koronatanács egyhangulag jóváhagyta az eddig követett diplomáciai eljárásokat és a foganatosított katonai intézkedéseket. Egyben újólal leszögezte, hogy Románia megőrzi szigorú semlegességét a jelenlegi európai konfliktusban.

4. A koronatanács jelen voltak: Armand Calinescu miniszterelnök, hadügyminiszter, Grigore Gafencu külügyminiszter, dr. Alexandru Vaida Voevod, dr. Constantin Anghelescu, Nicolae Iorga, I. C. Argetoianu és még más királyi tanácsosok.

tól a legjobb benyomást keltette. Ugyanez a jelentés számol be arról, hogy a német haderők Lodz irányában áttörték a vonalat és gyors menetelben közelednek feléje. Későbbi jelentés szerint

elcsúszott Kielce, Neusandec, Ciechanov, Narew és Bromberg is, mert a német csapatok tervszerűen és óramű pontossággal dolgoznak.

LUBLINBA TETTE ÁT SZÉKHELYÉT A LENGYEL KORMÁNY

(LONDON.) (Associated Press.) Az Associated Press lengyelországi munkatársa közli, hogy

a lengyel kormány Varsóból székhelyét Lublinba tette át és hogy Rydz Smigly marsall felajánlotta lemondását.

A londoni sajtó szerint míg sok jel szól az első állítás igazsága mellett, addig Rydz Smigly marsall elhatározását mi sem erősíti meg. Svédországból ugyanis egy jelentés érkezett, amely beszámol arról, hogy

a svéd követ felkereste a Lublinba átköltözött lengyel kormányt.

A kormány átköltöztetésére lehet következtetni abból a közlésből is, amelyet a varsói rádióadás adott ki arról, hogy

katonai technikai okokból szükségessé vált a lengyel kormány egy részének Lublinba való átköltözése.

Az Evening Standard szerint ez a hír megdöbbentette az egész Angliát, mert nem számított senki arra, hogy a lengyel katonai erők ily gyorsan utat engednek az ellenfélnek az ország szíve felé.

Arról, hogy a német haderő hatalmasabb — írja a lap — meg voltunk győződve, de hogy a lengyel csapatok ellenállóképessége már a háború első napjaiban kevés lesz az eredményesebb ellentállásra, senki sem számított.

AZ OLASZ SAJTÓ ÜDVÖZLI A NÉMET CSAPATOK GYŐZELMEIT

(RÓMA.) (Stefani.) Az olasz sajtó hasábos cikkekben számol be a Harmadik Birodalom nagyjelentőségű katonai eredményeiről. A Messagero azt írja, hogy

míg Berlin katonái feltartóztatlanul haladnak előre, az eredmények által lenyűgözött Anglia és Franciaország csak röpcédula-harcot folytatnak. A Tribuna szerint a német haderő megszervezettség, pontosság és áttűrésszerűsége ma a csodával határos gépszerűséggel dolgozik. Az elért eredményeket gyorsabban megvalósítani már nem is lehetett volna.

A Tribuna azt írja, hogy példátlanul lelkesítő lehet, amikor a Vezér nem ül otthon időosztala mellett hallgatva a különböző intrikákat és tanácsokat, hanem katonáival megosztva a veszélyt, az első vonalban halad előre a győzelem felé. Éles hangon bírálja a Giornale d'Italia is Angliát, amikor így ír:

— Az eddigiekből kiderül, hogy Lengyelország népét Anglia tudatosan hozta a jelenlegi helyzetbe.

„A MÉRGEZETT KUTAK”

(VARSÓ.) (Patt.) A lengyel fővárosi leadó többek között közölte, hogy a németek által alkalmazott kémek és agentprovokátorok egész vidékek kútait mérgezték meg.

(BERLIN.) (DNB.) Fenti közlésre vonatkozólag a német félhivatalos hívatkozik a Czás ez év augusztus 22-iki, tehát még a konfliktus kitörése előtti közlésére, amelyben a lap azt írja, hogy Lengyelország kútai 78 százalékosan használhatatlanok, ami azt eredményezte, hogy a hurutos béltbetegedések aránylagos számát illetően Lengyelország behozhatatlanul vezet a világ összes nemzetei között. A varsói, illetve most már lublini kormányának, — írja a Deutsch. Dipl. Pol. Korrespondenz — elő kell venni idézett lap idézett számát, annak megállapítása végett, hogy a Czás igazat mondott-e, vagy sem.

A KELETI NÉMET HADERŐ FŐPARANCSNOKÁNAK KIÁLTVÁNYA

(BERLIN.) (DNB.) Brauchitsch tábor

nok a német keleti haderő főparancsnoka a következő kiáltványt bocsátotta ki:

KATONÁK! Krakó, Bromberg és Graudenz a kezünkben. Keletporoszsországot összekapcsoltuk az anyaországgal. Hősiességetekért, amellyel ezt az eredményt elértük, köszönetemet fejezem ki nektek. Krakó elfoglalása különös jelentőségű számunkra. Mától kezdve ugyanis mi vagyunk Őrői Pilsudszky marsall sirjának. Ő a békét akarta Németországgal, utódai azonban hallani sem akartak politikai végrendeletéről. Németország mindig tisztelni és becsülni fogja e nagyszerű katonát. Katonák! Most még fokozottabb erővel előre a

diadal felé!

BUTLER SZERINT NEM NYERT BEIGAZOLÁST AZ ASSZONYOK ÉS GYERMEKEK ELLEN FOLYTATOTT LÉGIHARC VÁDJA

(LONDON.) (Reuter.) A brit alsóház tegnapi ülésén kérdést intéztek a kormányhoz a német légiharcmodort illetően. A kérdésre Butler külügyi államtitkár felelt és kijelentette, hogy a Halifax külügyminiszter kezébe befutott adatok eddig csak azt igazolják, hogy a német légihaderők katonai célpontokat bombáztak. Ez természetesen nem zárja ki azt, hogy a robbanások közelében lakó polgári lakók is áldozatul ne essenek.

URANIA MOZGO

DEANNA DURBIN, Amerika közkeletű kisleányának szenzációs zenés vígjátéka:

Három aranyos kis ördög

RENDKÍVÜLI DUPLA MŰSOR!

izgalmas kalandorfilm, szenzációs tengeri felvételekkel.

Kalózkodó kincse

Kivételes felhatalmazás a belga uralkodó részére

(BRÜSSZEL.) (Havas.) A belga szenátus megszavazta azt a törvénytervezetet, amely a háborús idők tartamára kivételes jogköröket biztosít III. Lipót uralkodó számára. Ugyancsak Brüsszelből közlik, hogy a sajtó egyrésze tiltakozik az ellen, hogy a kormány nem engedje közölni az angol és francia repülőgépek határsértéseit, ami által csak rendszerre emeli ezt a nemzetközi joggal ellentétes eljárást. Ugyanakkor Hollandia nyíltan közli még a járatok irányát is és ezzel legalább a felelősség egy részét hárítja el magáról.

HADAT ÜZENT AUSZTRÁLIA IS

(SIDNEY.) (Reuter.) Az ausztráliai kormány miniszterelnöke tegnap a parlamentben kijelentette, hogy Németországgal hadiállapotban lévőnek tekinti magát. Újzéland után ez a második Dominion, amely hadiállapotba kerül a Harmadik Birodalommal.

NÉMET SZOLGÁLATBAN A KATTOVITZI LEADÓ

(BERLIN.) (DNB.) A lengyel kézen volt kattovitzi leadót tegnap reggel óta német szolgálatba állították és megkezdte a német és lengyelnyelvű közléseket.

NEM GYAKORLATI JELLEGŰ A BRIT-FRANCIA HÁBORÚS SEGÉLY

(OSLO.) (Havas.) A szovjet sajtó az angol és francia hadijelentések szükségességével foglalkozva azt írja, hogy vajon hol fogja London és Páris Varsót a gyakorlatban megsegíteni? Közvetlenül sehol sem, mert azt a földrajzi helyzet és az államok semleges magatartása lehetlenné teszi. Az egyedüli mód a gazdasági blokádnak lehetne, de ez is kivihetetlen. Ma ugyanis — írja az Aftenbladet — Olaszország, Magyarország és a szovjet mindennel ellátják a Harmadik Birodalmat, úgy hogy az 1914–1918-as ugynevezett „gazdasági győzelem” elérhetetlen. Katonailag pedig a német haderő ezidőszereint verhetetlennek mutatkozik. A Westwall felőli támadás ugyanis alig bir jelentőséggel és amíg London és Páris erre készülődnek, addig a német haderők már bevégzik keleti feladatukat.

Jelentkezniök kell az összes kolozsvári járműtulajdonosoknak gépeikkel, szekereikkel együtt

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A kolozsvári rendőrkészlet a következő hirdetményt bocsátotta ki:

1. Szeptember 7-én, csütörtökön reggel 9 órától kezdve az összes kolozsvári személy- és tehergépkocsik tulajdonosai, motorkerékpárok, társasgépkocsik tulajdonosai kötelesek járműveikkel együtt megjelenni a rendőrségen a rekvizitálási bizottság előtt.

2. A ló, kocsik, szekér, hám és kerék

pártulajdonosok, lovaikkal, járműveikkel és felszerelésükkel együtt csütörtökön reggel 7 órától kezdve kötelesek megjelenni a kisparkoláson.

3. Mindazok, akik a fenti rendelkezésnek nem tesznek eleget, katonai törvényszék elé állíttatnak, amely a módosított rekvizitálási törvény 48. szakasza alapján hat hónaptól egy évig terjedő elzárással és pénzbüntetéssel sújtja őket.

Lebrun köztársasági elnökhöz: „A megpróbáltatásnak ezekben a nehéz órákban, amelyekben jelenleg az egész világ vajudik, kötelességemnek tartom excellenciádnak rendíthetetlen együttérzésemet kifejezni, azt az érzést, amellyel mi és összes alattvalóim áthatottak vagunk Franciaország iránt. Teljes szívünkkel, lelkünkkel Franciaország mellett állunk és minden fenntartás nélkül a rendelkezésünkre álló erőnkhez képest teljes mértékben megadjuk Franciaország részére a támogatást. Megújítjuk megrendíthetetlen személyi barátságunk őszinte kifejezését is.

OLASZ-OROSZ GAZDASÁGI KAPCSOLATOK

(MILANO.) (Rador.) Olaszország nagy mennyiségű olajat vásárolt a szovjet-től. Az első orosz szállítmány 67.000 tonna, amelynek ellenében Olaszország gépeket szállít a szovjetnek.

MEGKEZDTEK VARSÓ KIÜRÍTÉSÉT

(VARSÓ.) (Rador.) A Havas távirati ügynökség közli a lengyel nagyvezérkar jelentését, amely szerint Varsóból a központi igazgatás és a lengyel távirati hivatal elköltözött és elszállították a sebesült katonákat is.

(VARSÓ.) (Dunaposta.) A varsói rádió szerdán délután 4 órakor félbeszakította leadását és felhívást intézett a lengyel főváros lakosságához, hogy minden felnőtt a felhívás után azonnal ásóval felszerelve jelentkezzen a kerületi rendőrségnél, mert Varsó körül sáncokat ásnak, amelynek munkálataihoz a lakosság segítségére van szükség.

SZOROS ÖSSZEKÖTTETÉSBEN...

(PÁRIS.) (Rador.) A francia nagyvezérkar szeptember 6-án este 9 órakor a következő 6. számú hivatalos jelentést adta ki: A front felé menetelő osztagaink szoros összeköttetésben egymással mindenütt megerősítették a motorizált osztagokat és az első állásban lévő erőket. Légi haderőnk tevékenysége szoros összeköttetésben folyt le a szárazföldi hadsereggel. A mozgósítási tevékenység és csapategységek szállítása zavartalanul folyik. A hadsereg ellátása és élelmezése kifogástalan.

LENGYEL HIVATALOS JELENTÉS

(VARSÓ.) (Rador.) A lengyel nagyvezérkar szeptember 6-áról a következő hivatalos jelentést adta ki: A német repülőraj folytatja csapataink és közlekedési utaink bombázását. Varsót több ízben bombázták. A lengyel repülők a német páncélos osztagokat bombázták. A tegnapi légi harcokban 15 ellenséges gépet lőttünk le, a tegnapielőtti pedig 20 német gépet.

RÖVID TÁVIRATI HIREK

(BERN.) (Rador.) A francia-svájci határt teljesen elzárták. Egyetlen egy közlekedési út van szabadon Genf mellett, amelyen a postai küldeményeket szállítják.

(BRÜSSZEL.) (Rador.) A Luxemburgban megjelenő lapok tudósítói azt jelentik, hogy a Maginot- és a Siegfried-vonal környékéről hatalmas tüzési párbaj dörrenése hallatszik. A kölcsönös ágyútűz különösen Mosel irányából volt rendkívül erős és egész éjszaka állandó jellegű.

(LONDON.) (Rador.) Az angol főváros képe teljesen megváltozott. A tömeges kiürítés után Londonban csak azok maradtak, akiket élethivatásuk gyakorlása elmozdíthatatlanul Londonhoz köt. A polgári lakosság legnagyobb részét, a nőket és gyermekeket pedig csaknem kivétel nélkül eltávolították az angol fővárosból. Az összes színházakat és mozikat bezárták.

(BERLIN.) A német távirati iroda közli az olasz rádióknak azt a jelentését, amely szerint Japán felszólította Angliát és Franciaországot, hogy azonnal vonják vissza ugy szárazföldi csapataikat, mint pedig hadihajóikat a kínai területéről, ugyszintén a kínai vizekről.

(LONDON.) (Rador.) A Foreign Officeban szerdán aláírták azt a megállapodást, amelynek értelmében Anglia és Franciaország az eddig nyújtott kölcsönökön kívül újabb 8.500.000 angol font kölcsönt nyújtanak Lengyelországnak.

ÚJÓLAG BOMBÁZTÁK VARSÓT

(VARSÓ.) (Rador.) A Pat távirati ügynökség jelentése szerint szerdán reggel 6 órakor újólag német repülőgépek szálltak el a lengyel főváros felett és több bombát dobtak le, amelyeknek robbanása messze elhalatszott.

AZ AMERIKAI SEMLEGESSÉGI TÖRVÉNY

(WASHINGTON.) (Rador.) Roosevelt, az Északamerikai Egyesült Államok elnöke által aláírt semlegességi törvény értelmében szigorúan tilos az összes hadviselő államok részére bármilyen lőfegyver eladása. A múlt évi május elseji semlegességi törvényre való hivatkozással és tekintettel arra a szerencsétlenségre, hogy a Német Birodalom, Franciaország, Lengyelország, Anglia, India, Ausztrália és Újzéländ államok egymással hadiállapotba kerültek, az amerikai köztársasági elnök a következőket jelentette ki:

— Figyelmeztetem az Északamerikai Egyesült Államok összes polgárait, valamint azokat a személyeket, akik Amerika területén élnek, hogy azonos jogi elbírálás szerint büntetik meg a most életbeléptetett semlegességi törvény bármely szakasza ellen részükre elkövetett vétiséget, különösen a törvénynek azt a tilalmi rendelkezését, amely tiltja, hogy valaki lőfegyvert szállít vagy szolgáltat a felsorolt államok bármelyike részére, továbbá lőszert vagy bármilyen jellegű hadianyagot, akár Franciaország, Lengyelország, Anglia, India vagy Újzéländ, akár pedig Németország részére kísérelne meg szállítást. Hasonló büntetés éri azokat is, akik megkísérelnék, hogy más államok részére adják el a fegyvereket és a hadianyagokat azzal a kikötéssel, hogy ezek az államok továbbítsák azokat a hadviselő államok bármelyike részére.

Az amerikai köztársaság elnöke ezután felolvasta azoknak a fegyvereknek, lőszereknek és háborús anyagoknak a névjegyzékét, amelyeknek szállítása a hadviselő államok részére akár közvetlenül, akár pedig közvetve más állam területén történő tranzittal szigorúan tilos.

A semlegességi törvénynek egyik kiegészítő részét alkotó törvény szabályozza azt a módot is, valamint feltételeket, amelyek mellett hadihajók a Panama-csatornában áthaladhatnak. Az összes hadviselő államoknak a csatorna zónájában megjelenő hajóit a legszigorúbb ellenőrzés alá veszik. Szigorúan tilos az amerikai állampolgárok részére, hogy a hadviselő államok bármelyikének hajóját a csatorna zónájába kalauzolják. Az európai vizeken és az Atlanti Óceán zónájában husz hosszúsági fokra keletre és északra a harminc szélességi fokig, kivéve azt az esetet, amikor a hajózási minisztérium engedélyt ad az illető hajónak, — tilos a hadviselő államok bármelyikének hajóját a csatorna zónájába kalauzolják. Az európai vizeken és az Atlanti Óceán zónájában husz hosszúsági fokra keletre és északra a harminc szélességi fokig, kivéve azt az esetet, amikor a hajózási minisztérium engedélyt ad az illető hajónak, — tilos a hadviselő államok bármelyikének hajóját a csatorna zónájába kalauzolják. Az európai vizeken és az Atlanti Óceán zónájában husz hosszúsági fokra keletre és északra a harminc szélességi fokig, kivéve azt az esetet, amikor a hajózási minisztérium engedélyt ad az illető hajónak, — tilos a hadviselő államok bármelyikének hajóját a csatorna zónájába kalauzolják.

AMERIKAI ÁLLAMOK ÉRTEKEZLETE

(WASHINGTON.) (Rador.) Panama köztársaság kormánya tegnap küldte szét a meghívókat arra az amerikai értekezletre, amelyet Panamában szeptember hónap végén szándékoznak meg tartani. Az értekezleten 21 amerikai állam vesz részt és valószínűleg közös elhatározásra jut a hadviselő államokkal szemben követendő magatartásuk tekintetében, valamint a semlegességi törvényből fakadó jogalkalmazási módokzatok felől. A konferencia pontos határidejét még nem állapították meg, de a közeli napokban annál is inkább megtartják, mert az összes eddig meghívott államok a legnagyobb lelkesedéssel karolták fel az értekezlet tervét.

és máris bejelentették, hogy a konferencián feltétlenül résztvesznek és képviseltetik magukat.

MI LESZ A HADIJÖVEDELMEKKEL?

(WASHINGTON.) (Rador.) Morgenthau pénzügyminiszter közölte, hogy az amerikai pénzügyminisztérium nem gondol arra, mintha különleges illetékek kívánják megakadályozni azt a túlzott jövedelmet, amelyet egyesek részére az Európában dúló háború tesz lehetővé. Roosevelt elnök viszont — mint ismeretes — az elmúlt vasárnap jelentette ki, hogy a maga részéről nem helyesli, hogy egyesek túlzott jövedelemhez és nyereséghez jutnak az Európában hadatviselő államok rovására.

PERU IS SEMLEGES MARAD

(LIMA.) (Rador.) Hivatalos jelentés szerint Peru kormánya elhatározta és nyilvánosságra is hozta, hogy megőrzi a legteljesebb semlegességét az Európában dúló háborúval kapcsolatban.

JOGOS ÉS BARÁTSÁGOS CSELEKEDÉS

(NEWYORK.) (Rador.) A Newyork Herald Tribuna hatalmas cikkben azt követeli, hogy az új semlegességi törvény kihirdetése és életbeléptetése

Német hivatalos jelentés

(BERLIN.) (Rador.) A DNB német távirati iroda a hadszíntéren tevékenykedő német csapatok főhadiszállásának következő jelentését közli: „Szeptember 5-én a Lengyelországban tevékenykedő német csapatok a kiadott parancsoknak mindenben megfelelően folytatták tevékenységüket. A hegyi csapatok a többi egységekkel karöltve elfoglalták a Beskida hegység frontját és folytatják előnyomulásukat Neusande felé. Azok az csapatok, amelyek délről és nyugatról nyomulnak előre Krakó felé, visszautasították az ellenség támadását, amely kénytelen volt egész a városig visszavonulni. A keleti szilárd ipari vidéket a német csapatok teljes mértékben elfoglalták és ezek a csapatok északi irányban megszállták a Chechiny-Lupusno-Piotrów vonalat. Sieratnál a német csapatok átlépték az erődvonalat és folytatták előnyomulásukat a Warthein folyó völgyében kelet felé Lodz irányában. Azok a csapatok, amelyek a Visztula keleti völgyében Kulm és Graudenz felé nyomultak előre, folytatják az ellenség üldözését és az előnyomulást. Azok a csapatok, amelyek Keletporoszországból indultak el, túlhaladták Mławát, elfoglalták Cihano-wót, ahonnan az ellenség a német csapatoktól üldözve délkelet felé vonul vissza. A rohamesztagek gyors ütemben haladnak előre és Poznan közelébe érkeztek. Az északon tevékenykedő német csapatok oddig tízezer hadifoglyot ejtettek és hatvan ágyút zsákmányoltak. A német repülőgépek támadása a vasúti vonalakat, az országutakat és az összekötő csomópontokat annyira megrongálta, hogy a lengyel légihaderő meg sem kísérelte a szembeszállást, kivéve néhány kisebb repülőgépet. Kedden német terület fölött semmiféle légi támadás nem volt. A német tengeri haderők elsüllyesztették a harmadik lengyel tengeralattjárót.

RIADÓ JELZÉS LONDONBAN

(LONDON.) (Rador.) Az angol fővárosban szerdán a kora hajnali órákban az ellenséges légi támadást jelző riadó-jel érvényessége egész reggel 9 óráig tartott, amikor újabb jelzés értesítette a lakosságot, hogy a légi támadás veszélye elmúlt.

FELOSZLATTÁK AZ ANGOL FASCISTA ÉS KOMMUNISTA PÁRTOKAT

(LONDON.) (Rador.) Az angol kommunista pártot feloszlatták. Az erről szóló hivatalos közlést maga Chamberlain miniszterelnök adta ki, aki a közléshez hozzáfűzte, hogy a kommunista párt központi vezető szerve kedden este utasítást adott az összes helyi tagozatok hivatali helyiségeinek bezárására és a párt tőkeletes feloszlására. Ezt a határozatot a kommunista párt vezetősége az angol belügyminisztériumtól nyert utasítás szerint hajtott végre és a párt a jövőben

után az Északamerikai Egyesült Államok vegyék felülvizsgálat alá jelenlegi semlegességüket. A lap álláspontja szerint sürgősen szükséges, hogy a korábban Franciaország részéről Amerikában megrendelt fegyvereket és hadianyagot Amerika leszállítsa és ezzel segítse Franciaországot és Angliát Németországgal szemben. A jelenlegi semlegességi törvény egyébként — a lap felfogása szerint — jogos, barátságos cselekedet volt a francia és az angol demokrácia javára.

A TIMES VÉLEMÉNYE

(NEWYORK.) (Rador.) A Times azt írja, hogy a gyakorlati szempontok Amerika közeli biztonságának érdekében, továbbá azon nemzetek jogainak érdekében, amelyek ellenálltak a maguk részéről nem provokált támadásnak az összes lojális törekvések a demokrácia megerősítése érdekében a jelenlegi megzavart nemzetközi helyzetben azt tanácsolják Amerika részére, hogy a semlegességet a legsürgősebben összehívandó különleges ülészekben változtassák meg és olyan intézkedéseket fogadjon, amelyek Amerika jól felfogott érdekeinek minden tekintetben megfelelnek.

nem fog semmiféle népgyűlést tartani vagy kiáltványt kibocsátani. A kommunista párt feloszlátásáról szóló határozatot az angol belügyminisztérium közölte az érdekeltekkel és hasonló utasítást adott a Sir Mosley vezetése alatt álló angol fasiszta pártnak is, elrendelve egyben ennek a pártnak is a feloszlátását.

HELYREÁLLOTT A HAJÓKÖZLEKEDÉS

(BERLIN.) (Rador.) A tengeri közlekedés a Német Birodalom és Keletporoszország között teljesen helyreállott.

PÁRIS FELKÉSZÜL A LÉGI VÉDELEMRE

(PÁRIS.) (Rador.) Szerdán délelőtt 10 óra 50 perckor tartották meg a francia fővárosban a légi támadás elleni védekezés első nagyszabású gyakorlatát. A szirénák bugását ágyudörgés kísérte Páris egész környékén. Fölhasználva azokat az értékes tapasztalatokat, amelyeket a legutóbbi két éjszakai riadó alkalmával szereztek, a francia főváros lakossága a legteljesebb rendben és nyugalomban, programszerűen hajtott végre csodálatraméltó fegyelmességgel azokat a teendőket, amelyeket légítámadás esetén kötelességévé tettek. A lakosság nyugodtan vonult a védőhelyekre, senki nem rohant, senki sem akadályozta meg a másik ember társát abban, hogy ne előtte vonuljon a legelső védőhelyre. Az összes védőhelyek boltozatának biztonságát újólag felülvizsgálták és a lakosság megnyugodva és melegegetten állapította meg, hogy a védőhelyek megfelelő módon világítottak és minden tekintetben kényelmesek. Páris lakosai apincékben berendezett védőhelyekre székeket, padokat, egyesek pedig még ágyakat, kereveteket is elhelyeztek annak érdekében, hogy az esetleges éjjeli riadó ne zavarja fel őket nyugalmukból és másnap kipihenten folytathassák polgári tevékenységüket. Délelőtt 11 óra 20 perckor jelezték a feltételezett légi támadás megszűnését, mire a francia főváros pillanatok alatt visszakapta rendes képét.

KIELCE IS ELESETT

(BERLIN.) (Rador.) A német főhadiszállás parancsnokságának jelentése szerint a német csapatok szerdán elfoglalták Kielce rendkívül fontos vasúti csomópontot.

MAJD A HÁBORU UTÁN...

(PÁRIS.) (Rador.) A Stefani olasz távirati iroda jelentése szerint a francia hatóságok szabadlábra helyezték Eugene Delonslot, a híres jobboldali összeesküvés értelmi szerzőjét, akit szabadlábrahelyezése után tényleges katonai szolgálatra hívtak be. Valószínűnek látszik, hogy összeesküvés per érdemi tárgyalását csak a háború befejezése után tartják meg.

Iskolanyitás

A legújabb jelentések szerint szeptember 11-én az ország összes elemi és középiskoláiban megkezdődik a tanítás. Egy új iskolai év veszi kezdetét. A munka és a szorgalmas tanulás egy újabb éve. Ennek célja egész embereket faragni azokból a tanítók és tanárok gondjaira bízott serdülő lelkekből. Ezek a még további fejlődés előtt álló szervezetükkel és szellemi felkészültségükkel a szükséges kiegészítő és tudásukat teljessé tevő ismeretek birtokában arra vannak hivatva, hogy mint a jövő nemzedékei lépjenek ki az élet küzdő csatásorába és ott állják meg a helyüket. Az iskola, a hit, a tudás, a szeretet temploma. Legalább is a köztudatban így élnek a vele kapcsolatos fogalmak.

És hinnünk is kell rendületlenül abban, hogy ezek a fogalmak tényleges valóságokat fejeznek ki. Hiszen az iskolán fordul meg az egész jövőendő élet kialakulása. Ezért kell újból és újból hangsúlyozni, hogy aki az iskolába lép, bárki legyen az, szülő, tanuló, tanár, tanító, az intézeti kapukon belépve, hagyja kívül magával hozott gondjait, töprenkedéseit, megpróbáltatásait és szenvedéseit. És bent a szent falakon belül, mintha Isten házában volna, csak a hit, az igazi tudás, a szeretet munkaprogramját hirdesse és azokat is igyekezzék megvalósítani. A régi zsoltár-ének szerint „Erős várunk nekünk az Isten”. Bizodalmunk, segédelmünk és reménységünk. Ő tart meg bennünket a legszörnyűbb megpróbáltatások közepette és nem engedi, hogy szívünkön erőt vehessen a csüggedés, a lemondás. A hit teszi férfiassá és acéloserejűvé a lelket, de a hit mellett ugyanolyan eszköz a tudomány is.

A tudásnak és a hitnek testvéri szentsége legyen, a mi erős „bizakodásunk és reménységünk akkor, amikor az erős várunk nekünk az Isten, gondolatok mellett odafigyünk azt a hitvallásszerű kijelentést is, hogy „Erős várunk nekünk az iskola”. Nekünk és minden népeknek. De ennek a várak keretein belül nincs helye semmiféle olyan eszköznek és módszernek, amely a lelkeket nem közelebb hozza, hanem eltávolítja. Ennek a váraknak, amely csak jelképesen érthető várak, hiszen a kultúra fellegetűre, a művelődés és az isteni célú és rendeltetésű ismeretek békés, nyugalmas fellegetűre, a falain belül nem szabad senkinek sem ismerni a gyűlölködéseket és megkülönböztetéseket szellemét.

Minden iskolanyitáskor ezt a szent és a lélekben láthatatlan betűkkel odaírt parancsot újból és újból nyomtatékosan hangsúlyoznunk kell. Vegyük tudomásul a szülőket, hogy az iskola a testvériség temploma. Vegyük tudomásul ezt a tanulókat és ne tegyenek maguk között faji, felekezeti, vérségi és népi megkülönböztetéseket azért, hogy ezek ellenségeskedéseknek és viszálykodásoknak lehessenek forrásai. Vegyük tudomásul a tanítókat és tanárokat, hogy számukra a legkrisztusibb hivatást nyújtotta, a nevelői és oktatói hivatást. Azt a hivatást, amelyet a nagy Evangéliumhirdető így nyilvánított ki: „elmenvén tanítsatok minden nemzeteket.” Minden nemzeteket tanítsatok tehát, akik a földkerekségen vannak, tekintet nélkül arra, hogy fehérek, sárgák, feketék, hogy keresztények, vagy zsidók-e, tekintet nélkül, hogy vérségi kapcsolatok fűzik össze őket, vagy különböző vérségű, alkutak, vagy más és más népcsoportokhoz tartoznak.

Most, amikor rettenetes erők mérkőzése folyik, még fokozottabban és hangsúlyozottabban kell a szívekben vésődni és a lelkekben beleplántálnia ennek a szent parancsszónak és szent hivatás gondolatnak, hogy az új idők új nemzedékei más lélektartalommal telítődjenek meg, mint a mai koraké. És a tudás bennük mindig csak az áldás és a teremtés eszköze lehessen és soha ennek ellenkezője.

Mert így teljesül be igazán mirajtunk és mibennünk és elkövetkező utódainkban és a jövő nemzedékeiben a Mennyben lakozó örök igéje: a szeretet és a testvériség szelleme. (t.)

P. E.
PAYENS

AZ ARANY URAI

(5)

— A nők! A nők! ... Szép selyemruhás, vékonylábú, illatos, szőke nők! Drága nők! ... A legdrágább nők! Akik meg sem látják mindazokat, akik nem tudnak aranyakat szőzni gyönyörű lábaik elé. A legdrágább nők karjai fognak nyakam körül fonódni és hízkelve fognak esengeni ölelésemért, csókomért, aranyaimért ... Jó lesznek hozzájuk. Kétségtelenül! Gavallér leszek. Miért is ne? Hiszen azért kellenek. Azért, mert egyedül ők tudják, hogy az életben mi a szép. Drága-gyönyörűkbe, selymekbe, cobolyba, hermelinbe kell burkolni őket, hogy szépségük méltó keretben kapjon ... Én tudom ... És minden szépségyüket teljesíteni kell, hogy minden szépségyükből ezer és ezer új élvezet pattanjon világra ... Mennyi örömet, mennyi gyönyörűséget fognak nekem szerezni a nők! A legszebb, legdrágább nők! ... És annyi lesz, amennyit akarok, ahányat megkívánok! Lesz szőke és ha megunom, barnát veszek ... És aztán hadd jöjjen a fekete, mielőtt visszatérnék a szőkéhez ... Oh, a vörösökről sem felejtkezem meg ... Én nemcsak érintetlen testű fiatalokért fogok epedni ... Hallottam tapasztalt emberektől, hogy a fiatalok igen nyugtalanok, igen szélszélvesek, igen viharosak. Igazi tűz, forrás csak a tapasztaltabb asszonyokban van. Szép arcu, telt testű, gömbölyű asszonyokba, akik tudják, hogy már nem sok van hátra ... sietni kell és a muló időt perzselő tüzzel kell pótolni ... Válogatni, dúsálni kell a nőkben ... Majd körülnézek ... Még ma! Még ma éjjel! ... Ha ezek a barmok elmennek végre szabad lesznek! ...

És balján egy fiatal, szende leánya szerelmes szívvél ábrándozott:

— Most már igazán nem mondhatja apa, hogy koldusboton nem virulnak rózsák! ... Nincs koldusbot! Csak virág van! Karl, drágám, édes szerelmem! Sürgönyöztem ma neki, hogy milyen nagy szerencse ért! Nem kell titkolózni, bujkálni! Csak apa meg ne gondolja. Máris szeretett volna lebeszélni róla. Azt mondotta: — Gazdag leány vagy, teljes joggal választhatsz magadnak ugyancsak gazdag életársat. Miért kötőd le magad egy szegény éhenkórászhoz? ... Nyakába borultam és addig sirtam, míg végre nem ellenkezett! Megmondtam, hogy a Rajnába ugrom, ha nem ad férjhez Karlhoz. Nekem nem kell más! Senki más, csak Karl, Karl és Karl!

Az asztal végén egy mellőzött, be nem érkezett író ült. Még sohasem adták ki regényét. Sohasé játszták darabját. Egyik kezével hosszú haját simogatta, másikkal élénken gesztikulált. — Pütyülök a kiadókra és a színház direktorokra. Magam fogom kiadni a könyveimet és saját színházam lesz. Mit nekem Reinhardt, a maga megközelíthetetlen göggyével? Majd megmutatom a világnak, hogy mit tudok én! Ujjáalakítom a drámairodalmat. Az én színpadomon, csak az én darabjaimat adom elő. Magam válogatom meg a színészeimet. Nem szorulok sem protektorokra, sem a más pénzére. Fog-nak még futni utánam, de már késő. Saját lábamon is meg tudok állni!

— Holnap indulok Rómába — mondta egy rajztanár — a szépség és művészet örök városába. Megtanulok mindent, amit meg lehet tanulni. Nézni és látni akarok.

Mindenki el volt foglalva önmagával a zürzavaros hangok káoszában. Mindenki csak a saját hangját hallotta, csak a saját lelkének ágálására figyelt.

Golyócska Birtokos

TESTEDZÉS

Nem halaszták el a bajnoki mérkőzéseket

(BUKAREST.) A katonai behívásokkal kapcsolatban több egyesület kérésével fordult a román labdarugószövetséghez, hogy bajnoki mérkőzéseiket halasszák el, mivel játékosaik egy része katonai szolgálatot teljesít. A labdarugószövetség elutasította a kéréseket, mivel úgy látta, hogy a

mérkőzések elhalasztása miatt nem lehetne műsor szerint lebonyolítani a bajnokságot. Eppen erre való tekintettel a labdarugószövetség kivételes esetekben sem járul hozzá a kitűzött bajnoki mérkőzések elhalasztásához. A mérkőzéseket az eredeti műsor szerint kell lejátszani.

Pénteken utazik a román válogatott Belgrádba. Bukarestből jelentik: A jugoszlávok ellen kijelölt román válogatott játékosok tegnap könnyű edzést tartottak, amelyen valamennyien jól mozogtak. A válogatott csapat pénteken utazik Virgil Economu szövetségi kapitány vezetésével Belgrádba.

Románosította a nagybányai Carpați magyar játékosainak nevét. Bukarestből jelentik: A román labdarugószövetség intézkedése alapján a nagybányai Carpați magyar játékosainak románosítottáról szóló határozatát. A magyar játékosok a következő nevek alatt fognak szerepelni a nagybányai csapatban: Perneky, Perianu, Szőke, Blondu, Tegedy, Tenescu, Kert, Grădinaru, Hevesy, Hodisan, Szerény, Selezanu, Hoffmann, Lemnaru, Gidály, Ghilescu, Stet, Stilianu, Ardos, Arion. Az FC Carpați névcsere akciója nyilván kapcsolatban áll azzal a rendelkezéssel, amely a román nemzeti bajnokságban szereplő egyesületeknek előírja a numerus clausus a kisebbségi játékosokra.

Elhalasztják a román atlétikai bajnokságokat? Bukarestből jelentik: Szombatra és vasárnapra tűzte ki a román atlétikai szövetség az országos bajnokságokat. A 2 napos bajnoki viadal megrendezését kérdésessé tette az a körülmény, hogy az atléták egy részét katonai szolgálatra hívták be. Az atlétikai szövetség ma dönti el: későbbi határidőre tűzi ki a bajnoki versenyeket, vagy ebben az évben végképp lemond az azoknak megrendezéséről.

A karácsonyfalvai sulyos vasúti szerencsétlenség a katonai törvényszék előtt

Egymást okolták a vád alá helyezett vasutasok az összeütközés bekövetkezéséért, amely öt ember halálát okozta

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A katonai törvényszék előtt tegnap délután kezdődött meg annak a bűnpernek a tárgyalása, amelynek vádlottai Nicolae Oarga és Catoiu Ioan vasúti forgalmi tisztviselők, Romulus Stanciu váltóőr, valamint Marin Brostinaru és Ioan Culeche vasúti mozdonyvezetők voltak, akiket azzal vádolt a katonai ügyészség, hogy ők voltak az előidézői a Cisteiul Roman vasúti állomáson történt nagyszabású összeütközésnek, amikor is — mint annak idején megírtuk — a Bukarest és Nagyvárad között közlekedő Rapid-vonat összeütközött a tehervonattal.

Az összeütközés következtében öt ember vesztette életét, több, mint 40 pedig sulyosabban, könnyebben megsebesült.

A vádirat szerint a kihallgatott szemtanúk vallomásából megállapítható, hogy az 1938. évi december 23-án este Craciunel vasúti állomás forgalmi tisztviselője azt a telefonértesítést kapta Cisteiul Roman vasúti állomás forgalmi tisztjétől, hogy

állítsa szabadra a vonalat, mert 15 perc múlva keresztül fog robogni az állomáson a Rapid.

A pályajavítási munkálatok miatt azonban a karácsonyfalvai vasúti állomás sínparái mind foglaltak voltak. Az első sínparon volt a személyvonat, a második sínparon pedig négy olyan teherkocsi állott, amelyekben azok a vasúti katonák aludtak, akik a pályajavítási munkálatokon dolgoztak.

Karácsonyfalva állomásának vasúti forgalmi tisztje a telefonjelentés után azonnal intézkedett, hogy a személyvonat tolasson el az I. számú sínparáról.

Ez az intézkedés azonban csak későn történt meg és a nagy sebességgel robogó Rapid heleszaladt az

Elmarad a román válogatott varsói és londoni vendégjátéka. Bukarestből jelentik: A háborús viszály miatt a lengyel labdarugószövetség táviratilag lemondotta a szeptember 24-iki román-lengyel mérkőzést. Elmarad a román válogatott december 6-ára kitűzött londoni vendégjátéka is. Készségessé vált a magyar válogatott labdarugócsapat október 22-én esedékes bukaresti szereplése is, bár az ügyben az érdekelte szövetségek még nem nyilatkoztak.

Ujrajátszák az Ausztrália—Amerika Davis Cup döntőt? Newyorkból jelentik: Az ausztrál—amerikai Davis Cup döntőt tudvalevőleg Ausztrália nyerte 3:2 arányban. A mérkőzéseknek most szenzációs fordulatát van: A győztes ausztrálok kérték a mérkőzés újrajátszását, mivel olyan pályán játszottak le a döntőt, hogy játékosaik nem fejthették ki képességeiket. Az ausztrálok óvása sportkörökben óriási szenzációt keltett. Nincs kizárva, hogy a mérkőzést újrajátszák.

Tűz keletkezett a fővárosi „Modern” étteremben. Bukarestből jelentik: A Sarindar-uccában levő „Modern” vendéglőben a fűtőkészülék elromlása következtében tűz keletkezett, amely pillanatnyilag riadalmat keltett. A gyorsan kivonult tűzoltók azonban hamarosan eloltották a tüzet, mielőtt az nagyobb arányokat ölthetett és komolyabb károkat okozhatott volna.

Reuter jelenti:

(BELGRÁD.) Jugoszlávia lakossága tegnap ünnepelte II. Péternek, uralkodójának 16-ik születése napját. A csapatszemlék a nemzetközi helyzet súlyosságára való tekintettel elmaradtak, de a fővárost kivélték.

(BUDAPEST.) A magyar kormány rendeletet bocsátott ki, amely szerint magánosoknak korlátozás nélkül lehet olajat, petróleumot és benzint kiszolgáltatni, de a vásárlók nevét és a vásárolt mennyiségét az e célra készített lajstromokba kell bevezetni.

(JERUZSÁLEM.) A brit kormányzáság felhívást intézett a Szentföld lakóihoz, amelyben nyomatékosan figyelmezteti őket arra, hogy a hadiállapotról való tekintettel még szigorúbb elbírálásban fognak részesíteni minden terrorselekményt.

(BERN.) A svájci szövetség ünnepélyes keretek között avatta állásába Guisan tábornokot, az egyesített svájci haderők főparancsnokát.

(BERN.) A svájci szövetségi tanács egyelőre nem korlátozta az élelmiszerek adás-vételét.

(PÁRIS.) Az autonomista „Elsass Lotharinger Zeitung” megjelenését bizonytalan ideig betiltották.

(HONGKONG.) A kikötőben megjelent egy németalföldi hadihajó, amely fedélzetére vette az összes holland állampolgárokat.

(SANGHAI.) A tausévei jezsuita kolostor priorját, Francois le Breton, amint a vizsgálat kiderítette, kínai rablók ölték meg, miután megtagadta a váltságdíj kérést tartalmazó levél aláírását.

(BEIRUT.) Weygand tábornok, aki különleges megbízatással Szíriában tartózkodott, tegnap repülőgépen hazautazott Párisba.

(LONDON.) Kidbrokeban eddig ismeretlen okoknál fogva kigyulladt egy ballonzár állomás, amely teljesen leégett. A hatóságok az ir hadsereg tagjait gyanúsítják a merénylet elkövetésével.

(CLEVELAND.) A General Motors Company sztrájkoló munkásai újra felvették a munkát.

Nincs döntés a Dermata-gyár bakkancsosztálya munkásainak bérviszálya ügyében

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Jelentettük, hogy a Dermata gyár bakkancsosztályán bérviszály tört ki. A gyár igazgatósága nem folyósította a munkásoknak a kollektív szerződésben előírt béreket, emiatt a vizsály ügye a munkaügyi felügyelőség elé került, miután ismételt közbenjárása a munkások vezetőinek nem járt eredménnyel. A munkaügyi felügyelőség első ízben tegnapra hívta össze a feleket, hogy a fennálló ellentéteket elsimítsa. A tárgyalást azonban nem lehetett megtartani, mert a gyárigazgatóság nem küldötte el megbízottait. Így a tárgyalást mára halasztották. Ha azonban a gyár ez alkalommal sem küldi el megbízottait, úgy a munkások további lépések megtételére valószínűleg szabadkezet kapnak a munkaügyi vezérfelügyelőség től. Remélni lehet azonban, hogy a mára kitűzött tárgyaláson a gyár képviselője is megjelenik és a bérviszály ügyét békés úton rendezni fogják.

Rádió

SZEPTEMBER 8. Péntek.

Bucuresti. 7: Reggeli műsor, torna, rádió hírek, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsadók. 7.45: Műsor befejezése. 12: Lemezek. 13: Időjelzés, időjárás-jelentés, kulturális és sport hírek, vízállás-jelentés, 13.45: és 14.10: Hírek. 15.10: Időszéri anyag. 19: Felolvasás. 19.17: Tánclémezek. 20: Felolvasás. 20.15: Klarinet-művész hangversenye. 20.35: Niculescu Sabina hárfázik. 20.55: Don Pasquale, opera lemezek. 22.20: Tánclémezek. 22.20: Hírek magyar nyelven.

Budapest I. 9: Hanglémezek. 9.45: Hírek. 11: Egyházi ének, szentbeszéd, 12.10: Gör. kath. istentisztelet. 13.30: Szalonzene. 15: Hanglémezek. 16.15: Tarka gyermekdélután. 16.45: Dalárda. 17.15: Előadás. 17.45: Hírek. 18.10: Magyar nóták cigányzenével. 19.15: Előadás. 19.45: Helyszíni közvetítés faluról. 20.15: Hírek. 20.15: Tánclémezek. 20.50: Felolvasás. 21.10: Sportközlemények. 21.20: Hangverseny. 22.40: Hírek. 23: Cigányzene. 24: Hanglémezek. 1.05: Hírek.

Csak a városrendészeti tervpályázat eldőlte után állapítják meg az új városháza helyét

Meg ebben az évben kikövezik a Marechal Foch-ucca
hóstiát szakaszát

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A város
idei költségvetésében igen szerény elő-
irányzat szerepel a városi műszaki
üzosztály munkálataira. Ennek oka
az, hogy a város vezetősége takarékos-
sági elvét éppen a műszaki osztály
költségvetésében alkalmazta legnyoma-
tértebben. Ebben az évben elmarad-
nak a szokásos közmunkálatok és épít-
kezések, a műszaki üzosztály tevé-
kenysége mindössze a karbantartási és
javítási munkálatok elvégzésére szo-
ritkozik. Ezekről a kérdésekről beszél-
tünk Ciortea Victor városi főmérnök-
kel.

Mit végeztek eddig, mi van elő-
irányozva még az idei munkaterv-
ben a műszaki osztály részére?

— Költségvetésünket az idén annyira
megnyírbálták — mondotta a főmér-
nök — hogy

nagyobb szabású munkálatokat az
idén nem végezzük.

Egyetlen kiadós munkaprogram annak
az uccarendezési tervnek végrehajtása,
amelyet tavaly kezdtünk el és amely-
nek fedezetét a postatakarékpénztártól
felvett 40 millió kölcsönből kapjuk.
Ez a munkálat igen előrehaladott stá-
diumban halad. Csak nemrégiben ké-
szültünk el az Oasanu-ucca kikövezé-
sével. Azelőtt a Paris-uccában végez-
tünk el a kövezési munkálatok idei
szezonnra előírt részét.

Sor kerül még az idén a Marechal
Foch-ucca Szent Péteri templom
mögötti részének kikövezésére is,
amely régi óhaja már az ottlakó hós-
táti gazdáknak. Ezek volnának az egy-

nevezett javítási munkálatok, ame-
lyeknek költségei kimerítik a költség-
vetési előirányzatot.

— Hogyan áll a városfejlesztési terv-
pályázat ügye?

— A város vezetősége hónapokkal
ezelőtt kiírta a városrendészeti terv-
pályázatot, amelynek határideje októ-
ber 2-án jár le. Örömmel állapíthatom
meg, hogy a tervpályázatnak igen nagy
visszhangja volt, mert 15 mérnök,
illetve építész kérte meg tőlünk a terv-
pályázat programját. A jelentkezők
közül mindössze kettő volt kolozsvári.
A többi bukaresti, brassói és nagysze-
beni mérnök.

— Mikor dől el a városháza felépíté-
sének kérdése?

— Állítom, hogy a városháza felépíté-
sének a legnehezebb oldala a hely
kijelölése. Eddig többféle elgondolás
merült fel. Számos igen szép terv, ame-
lyeknek kivitele azonban óriási össze-
geket emészt fel. Az ügyben eddig már
sok értekezés és vita folyt le és ezek-
nek során elvetették a bukaresti szak-
embereknek azt az elgondolását, hogy
a városházát a jelenlegi Maloasa-ucca
helyén építsék fel. Legutóbb az a terv
került javaslatba, hogy az új város-
palotát a főter déli frontján, a jelen-
legi városházaépülettől jobbra építsék
fel. Ennek a kérdésnek eldöntése nagy
megfontolást igényel és éppen ezért
úgy határoztunk, hogy megvárjuk a
városrendészeti tervpályázat kimenete-
lét és csak azután döntjük el a kér-
dést: hol épüljön fel Kolozsvár város
új tanácsháza.

Az Erdélyi Magyar Dalirodalmi Társaság leróta kegyeletét báró Bánffy György sirjánál

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Az Erdélyi
Magyar Dalirodalmi Társaság, amely
tudvalevőleg a „Kéknefelejtés” című
dal híres szerzőjének, br. Bánffy
Györgynek szellemét és emlékezetét
kivánja fentartani a magába tömörít-
ett szövegírók, nótaszerzők és előadó-
művészek révén, kegyeletteljesen róta
le emlékezeté adóját br. Bánffy György
siremlékénél. Nemrégiben volt 50 éve
annak, hogy a kiváló zene- és nóta-
szerzőt a házsongárdi temetőben örök
nyugalomra helyezték. Az E. M. D. T.
vezetősége ebből az alkalomból több
tagjával együtt megjelent a sirnál és
az emlékműre kegyelete jeléül fehér
őszirózsából font koszorút helyezett,
mikor is Walter Gyula ü. v. elnök né-
hány bensőséges szóval emlékezett meg
br. Bánffy György személyéről és
munkásságáról.

„Nótásszívű, daloslelkű Bánffy
György! — mondta Walter Gyula. —
Az Erdélyi Magyar Dalirodalmi Tár-
saság, amely éppen a Te felejtethetetlen
nótádat, a „Kéknefelejtés”-et viseli ci-
mében, most testületileg jelenik meg
siremléked előtt, hálája, kegyelete és
tiszteltele jeléül. Teszi ezt azért, mert
haláloed felszázados évfordulója a ma
elő erdélyi nótaszerzők számára a meg-
emlékezés kegyeleti ténye mellett jel-
képesen is sokat jelent. Jelentiazt, hogy
ezek a nótaszerzők, szövegírók és elő-
adóművészek a Te szellemed által ki-
jelölt hagyományok útján kívánnak

haladni és a Te nótaszerző munkássá-
godat tekintik irányadónak. Egyben
mélységes esküvessel fogadják, hogy
mindig azon az uton fognak haladni,
amelyen Te haladtál. Legyen csendes
és áldott örök pihenésed!” — fejezte
be beszédét az ügyvezető elnök.

— Brahm tanár előadása a Concor-
dia klubban. Rendkívül érdekes elő-
adás volt kedden este 9 órakor a Con-
cordia klub nagytermében. Brahm ta-
nár, a kiváló pszicho-grafológus, az
egykor bécsi pszicho-technikai társu-
lat elnökségi tagja ismertette vetített
képek segítségével az írás és az emberi
jellem közötti elvághatatlan kapcsola-
tokat. Bevezetőjében rámutatott a gra-
fologia kezdeteire, azután elmondotta,
hogy az íráselemzésnek milyen szerepe
van és lehet még a gyógyászat terén.
Vetített képekkel mutatott be néhány
jellegzetes írást. Láttuk a jóindulatu
ember, a hányaveti, önző lélek, a hisz-
tériás asszony, a tudós, a művész, a
tömeggyilkos, az örült és a részeg de-
liriumos írásait. Mind magánviselte sa-
járságos jellegzetességét. A kitűnő elő-
adó előadását nagyszámú intelligens
közönség hallgatta végig és lelkes tap-
sokkal honorálta a teljesítményt.
Brahm tanár, aki a Newyork szállóban
lakik, egyelőre még Kolozsváron ma-
rad. Érdeklődőket fogad és felvilágo-
sításokkal szolgál.

Neményi Lili és Horváth Árpád .. válnak?

Neményi Destre szerződik, vagy Pécsre megy,
Horváth Kolozsváron lesz főrendező

(BUDAPEST.) A kolozsváriak egy-
kori dédelgetett primadonnája, Ne-
ményi Lili, aki Indig Ottóval való
házassága után, mint ismeretes, Hor-
váth Árpádhoz, a budapesti Nemzeti
Színház volt nagytitkarságát, kiváló és
ugyanakkor erdélyi származású főren-
dezőjéhez ment nőül, az új szezonra Tol-
nay Andor pécsi színtársulatához szer-
ződik, ha ugyan az utolsó pillanatban
létre nem jön megállapodása az egyik
budapesti színházzal.

Neményi, férjével, Horváth Árpáddal
együtt, az utolsó éveket Debrecenben
töltötte, ahol az ura az ottani Csokonai
Színháznak volt az igazgatója. Az új
szezonra Horváth már nem kapta meg
a debreceni koncessziót és emiatt ön-
gyilkosságot követett el. Rövid gyen-
gélkedés után felépült és most éppen
elutazás előtt áll: Kolozsvárra megy

főrendezőnek.

Ezzel kapcsolatban híre terjedt an-
nak, hogy Neményi Lili és Horváth
Árpád válnak. A rokonszenves, agilis
művészpár ismerősei és tisztelői sajná-
lattal értesültek erről és remélik, hogy
kellőleg meg nem alapozott szöbeszéd-
nek fog bizonyulni. Neményi és Hor-
váth Árpád még gyerekkorukból jóba-
rátok. Horváth Árpád édesapja az
egyik erdélyi arisztokrata birtokán
volt jószágigazgató s Neményi Lili szü-
lei annak idején azon a vidéken ját-
szottak társulatukkal. A gyermek Ne-
ményi így került össze Horváth Ár-
páddal. Később az élet elsodorta őket
és csak itt Pesten találkoztak megint,
ezuttal — szerelemben és házasságban.

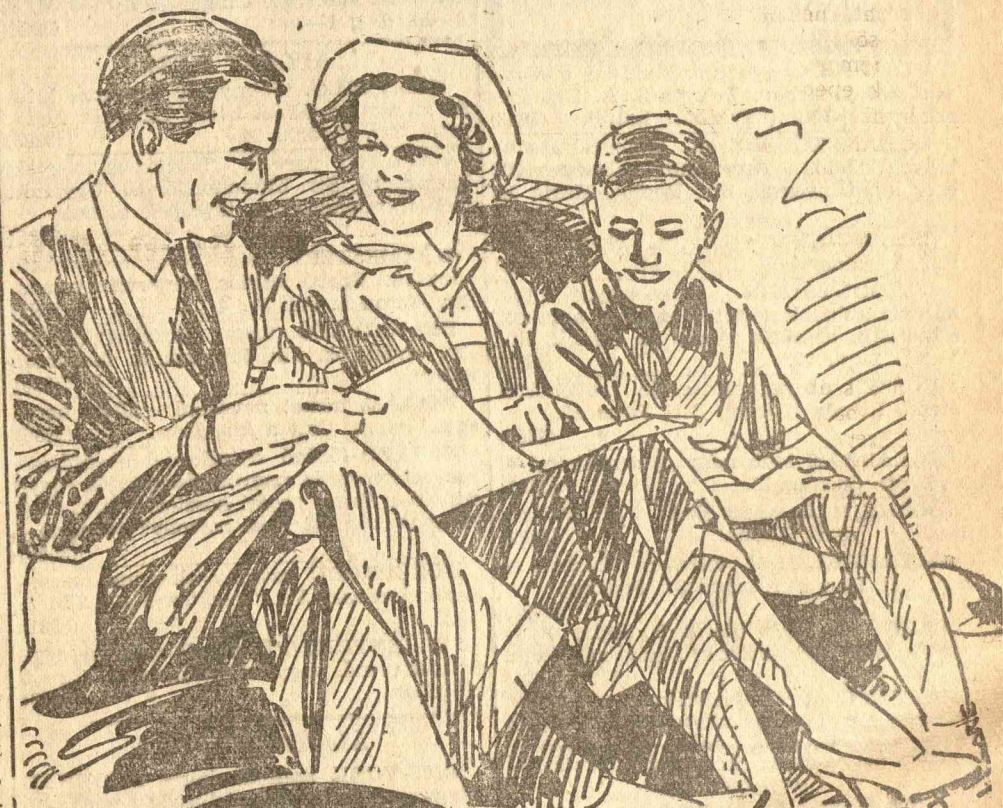
Ha a babonának hinni lehet — s a
mostani „pletykát” túlélik — vésné-
lükig együttmaradnak...

Miről tárgyaltak a református egyház vezetői Bukarestben?

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Dr. Illés
Gyula és Laár Ferenc református egy-
házkerületi tanácsosok az elmúlt hét
végén Bukarestbe utaztak, ahol kü-
lönöző egyházi és iskolai ügyekben
tárgyaltak az illetékes minisztériumok-
ban. A két egyházi férfiú most érke-
zett haza és tárgyalásaikról dr. Illés
Gyula tanácsos tájékoztatta munkatár-
sukat.

— Bukaresti tartózkodásunk alatt
elsősorban is a nemzetnevelésügyi,
valamint a kisebbségi miniszter ur-
ral tárgyaltunk. Feltártuk a minisz-
terek előtt a református lelkészek si-
ralmas helyzetét, kértük az ismételt
megigért lelkész segélyek ren-
dezését. Erre határozott ígéretet is
kaptunk. Szóváltottuk az iskolák nyil-
vánossági jogának ügyét is. Az erdélyi
református egyházkerületben az
elemi iskoláknak csupán 67 százalé-

ka rendelkezik nyilvánossági joggal.
Kértük, hogy biztosítsák a többi
tanintézeteknek is a teljesjogu mű-
ködést. A nemzetnevelésügyi minisz-
ter ur megígérte, hogy a kért méltó-
ságot elintézi. Kihallgatáson
voltunk Sidorovici országőr főpa-
rancsnoksál is, akivel a felekezeti
iskolák növendékeinek az országőr
szervezetbe való kapcsolódásának
módozatairól tárgyaltunk. Ebben az
iskolai évben ugyanis a nemzetneve-
lésügyi minisztérium rendelkezése
alapján a felekezeti iskolák növen-
dékei bekapcsolódnak az ország-
őrszervezet munkájába. Ez azonban
csak fokozatosan történik meg. El-
sősorban is a vezetőik kiképzésére
kerül sor, akik intézeteink tiszteit
sorából kerülnek majd ki, — fejezte
be nyilatkozatát dr. Illés Gyula
tanácsos.

VÉGE
A
VAKÁCIÓNAK.
MEGÁRKEZNEK
AZ ŐSZI
GONDOK...

...De minden gondjának
elejét veheti az Állami
Sorsjáték sorsjegyével.

Keressze fel még ma
kedvelt sorsjegyárudó-
ját és vásároljon sors-
jegyet a III. osztály
húzódráma, amely
SZEPTEMBER 15.-én
kezd.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Apróhirdetések

APRÓHIRDETÉSI ÁRAINK: Szavanként 1 lej, vastagabb betűkkel 2 és 3 lej. Jelleg és cím nélküli hirdetések kezelési díja 5 lej. Legkisebb hirdetés ára 10 lej. Csak portózott jellegű leveleket továbbítunk és csak válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Apróhirdetéseket csak a közlési díj előzetes lefizetése mellett veszünk fel. Hivatalos órá reggel 8-tól este 7-ig. Hirdetéseket aznap megjelentésre csak délelőtt 10 óráig veszünk fel.

VILLANYDOLALÁS külföldi módszerrel és szerrel. Csak párolva és nem kizárva. 14 perc alatt előállítva, a haj fényt és hullámot kap. Nyolc havi garancia. Már csak 150 lej. Reg. Ferdinand 30. Hölgyfodrászszalon. (2919)

ADÁS-VÉTEL

ARANYFOGAKAT, ékszereket, briliáns és gyémánt köveket megveszek. Takarékosági könyvecskére kiszolgálók. Rosner ékszerész Cluj, Cal. Regele Ferdinand 114. (T2683)

INGYEN nem, de hihetetlenül olcsón vásárolhat finom férfiruha és kabát szöveteit, készfűzőket, kötöttárukat, maradókat Finkelsteinnél. Str. Stroescu 3. udvarban, Urania mozi háttérig. (2678)

ÓCSKARUHÁKAT, télikabátokat, felémelt árban veszek, olcsón eladok. Str. Memorandului 4. Kapu alatt. (3472)

MODERN konyhaberendezés pótom áron eladó. Str. Reg. Maria 24. asztalosműhely. (3790)

SZMOKING eladó jutányosan. Str. I. Ursu 8. d. u. 1-3 között. (3806)

ELADÓ ócska Dániel és oszlopalkályhák. Str. Bălții 9. (3877)

MAKULATURA, ujságsomagoló papírt kapható 10kg-os tételekben a kiadóhivatalban.

VESZÜNK nagyobb vastagfalú olvasztó vasüstöt jókarban. Triumf S. A. Cal. Dobroană 118. (udvarban hátul). (3848)

DOHÁNYTÖZSDE a legforgalmasabb helyen eladó. Átvételhez szükséges 200 ezer lej. Universal, Str. Regina Maria 20. (3859)

CSIKÓBUNDA jókarban eladó. Cal. Reg. Ferdinand 34. I. em. 11. (3520)

HÁZBONTÁSBÓL kétszárnyas ajtók, hármass ablakok 170x180, speisz ablakok, csatornák, deszkák, gerendák eladók. Str. Vasile Lupu 67. (3736)

FÜSZER és vegyesüzlet jó vevőkörrel átadó. Römer fodrász, Str. Paris 12. (3350)

JÓKARBAN lévő mély gyermekkosci eladó. Str. Sălciâm 26. (3881)

ÓCSKA téglá eladó. Erd.: Str. Avram Iancu 28. alatt Popnál. (3892)

GYERMEKKOSCI, teljesen jókarban eladó. Cal. Reg. Ferdinand 34. Fodrász. (3893)

ELADÓ sürgősen, olcsón 55 sasfa, gyümölcsvitrin, régi butorok. Cim a kiadóban. (3895)

KIEGÉRT villanykörtéket veszünk. Aladdin, Str. Memorandului 13. (3896)

Szép női és gyermekcipőket a legolcsóbban csak a

„POPULAR“-ban vásárolhat. Calcea Regele Ferd. No. 10. Az udvarban.

VENDÉGLŐI moslék eladó. Str. Samuil Micu 5-a. (3897)

GYERMEK sportkosci, alig használt, modern, sötétké eladó. Str. Avram Iancu 1-a. III. em. 10. (3900)

KERITÉSDRÓT 25 méter eladó. Calcea Reg. Ferdinand 132. (3901)

ELADÓ nagy főzőüstök, kávéházi, éttermi felszerelési tárgyak. Str. Aurel Vlaicu 2. (3910)

PATEFON cca 30 lemezzel minden árért eladó. Ugyanott kanári madarak eladók. Str. Băltii 20. ajtó 2. (3919)

ELKÖLTÖZÉS miatt butor, ágynemű, edények, stb. eladó. Özv. Fischerne, Str. Mărășesti 77. (3930)

INGATLAN

SÜRGŐSEN eladó: állomás mellett, Str. Lungă 4 házhoz 400 nm. drb. 2 hely 38 ezer és 2 hely 32 ezer lej. Biroul Increderea P. Unirii 18. (3861)

KISEBB családi ház eladó, szoba, konyha, speisz, pince, viz, villany, kiskert udvar, melléképülettel 70 ezerért. Cim a kiadóban. (3830)

EGERBEGYEN 3 hold elsőrendű szőlőterméssel és felszereléssel együtt eladó. Garantálók 100 hektó bort. Str. Aventurica 26. (3701)

FIGYELEM. 2 szoba, konyha 60.000 lejért eladó. Erd.: Str. I. Maniu 36. dr. Fărcășanul. (3888)

ELADÓ, vagy kiadó új ház, szoba, konyha, istálló, 1600 méter, kerttel A. Muresan ucca végén, Ára 155.000. Biroul Increderea P. Unirii 18. (3898)

ELADÓ házhoz. Str. Vasile Lucea. Értékesíteni lehet Str. T. Vladimirescu 9. ajtó 1. (3907)

SÜRGŐSEN eladó sarokház, mely áll 2 szoba, konyha, fürdőszoba és 1 szoba, konyhából, havi jövedelme 2700 lej. Str. Ep. N. Popea 18. Ügynököket nem díjazok. (3903)

Eladó emeletes ház

P. Unirii 50 lépésre 16 lakrészrel 4 üzlethelyiséggel. Evi jövedelem 6 százalék. Bankadésság átvehető. Esetleg ráfizetéssel elcserélhető kisebb új emeletes házzal. Cim: dr. Asztalos Sándor Cal. Reg. Ferdinand 7. Tel.: 14-84.

ELADÓ sürgősen a Gabona piacra 4x1 szoba, konyha és egy szoba, havi 3500 lej jövedelemmel, ára 325 ezer lej. — Str. Rahovei legszebb részén rendezett uccában egy hold gyümölcsös két uccafronttal 3 szoba, konyha, fürdőszoba, zárt veranda ára 425 ezer lej. — Str. Lunga 800 nm tel. 26 ezer lej. — Str. Sfântul Gheorghe 900 nm. telek egy szobával ára 165 ezer lej. — Még eladás alatt vannak bérházak, családi és villaházak nagy választékban. Ért.: Éliánál, Str. Băltii 20. (3917)

KITÜNŐ tőkebefektetés. Eladó a város legelőkelőbb villanegyedében 460 nm tel. viz, villany, kanális, műutakkal. Ért. deklódnál: C. M. Foch 44. Apart. 24-a. (3921)

KÖVÁRI telepen eladó új családi ház, 2 szoba 10 m, 1 konyha 4 m, nagy gyümölcskert. Front 18, hossza 50 m. 320 ezerért. Szabónál, Str. Chinez 3. ajtó 3. d. e. 8-10, d. u 1-3. (3924)

ÁLLÁST KERES

KÖNYVELŐ, többnyelvű levelező, kitűnő munkakerő, állást keres. Czinczár fűszerüzlet, Str. Cipariu 24. (3885)

PAPLANT varrok, házhoz is megyek, Marosánál, Str. Muncitorilor 60. Ugyanott szép filordendron és tájképek eladók. (3836)

HÁZMESTERI állást keres megbízható házaspár. Szabó Miklós, Minerva nyomda, Str. Baron L. Pop 5. (3891)

FELVIGYÁZÓ, vagy házfelügyelői állást elvállalok. Str. Filipescu 2. fodrászüzletben. (3920)

ROMÁN, német nevelő állást keres egész napra. Cim a kiadóban. (3936)

BEJÁRÓ-főző ajánlkozik ebédfőzéshez, izlésesen és nagyon tisztán főz. Ugyanintén a finom reggeli kosztot is érti. Megkeresést kér „32 éves asszony” jelíggel. (3929)

KÜZÉPKORU asszony elmenne csecsemőgondozónak. Str. Trecătoare 10. ajtó 6. (3931)

SZERÉNYIGÉNYŰ urinő vállalná egyedi állású urinő, vagy ur háztartását. Cim a kiadóban. (3923)

ÁLLÁST KAPHAT

NEW-YORK szálloda keres AZONNAL RA igazolvánnyal rendelkező megbízható takarítónőt és havidíjas mosófiut. (3818)

GYERMEKTELEN házaspárt házmeesternek keresek, lehetőleg kertészt. Cim: Str. Bucovina 22. (3816)

EGYSZERŰ, tiszta, jólfűző mindenest keresetűk. Székelyné, P. Unirii 26. (3819)

GYAKORLOTT gazdaasszonyt, büffébe egy kiszolgálót és egy ruhatárosnőt keresünk Lucullus étterem. (3820)

FALUSI háztartás vezetésére barna leányt keres idősebb férfi. Ajánlatokat „Falusi” jelíggel kiadóhivatal továbbít. (2698)

FŐPINCÉR elhelyezkedne vidékre 10 ezer lej övadákkal, kávéház, vagy étteremben. Levelek Frenkel sorsjegyroda, Turda (V2697)

EGY szorgalmas, nőtlen kertész felvételt. Tellár József kertészmeester, Ajud. (V2700)

FIATAL borbélysegédet azonnal felvesz Frizeria Record. Str. Romulus 20. (3915)

MEGBIZHATÓ, szorgalmas zsidóleányt keresünk azonnalra háztartásba. Str. Dubălarilor 5. (3783)

BEJÁRÓNÓT felvesz Str. Reg. Maria 32 cukrászda. (3881)

JÓ cipéssegéd felvétetik állandó munkára. Str. F. David 2. Józsa. (3903)

FIGYELEM. 2 satori bakkancsmunkást állandó munkára felveszek. Fizetek 80 lej páronként. Cal. Victoriei 10. (3906)

FIATAL klubszolgát, esetleg fiatal takarítóasszonyt és ügyes kifizetőt azonnalra beépítésre keres Concordia klub, Str. Memorandului 13. Savoy felett. (2701)

ÜGYES művirágkészítőket keresek. Cim a kiadóban. (3913)

FIATAL fodrászsegédet kisegítőnek felvesz Melis, Str. Saguna 2. (3916)

PARKETT pucoláshoz és takarításhoz értő férfiszolga azonnal felvétetik. Palais de Danse, Str. Masaryk 39. (2702)

JÓMUNKÁS borbélysegédet azonnal felveszek. Str. Paris 76. Frizeria Jakab Gheorghe. (3922)

JAVÍTÁSOS cipészségéd munkát kaphat. Cal. Reg. Ferdinand 69. Mandula. (3925)

„OLONFELEK

CFR Mandat de transport birtokosai előnyös feltételek mellett szerezhetik be fájukat Lázár fatermelő cégnél, Str. Gh. Barițiu 28-a. Redna Veche állomásról. (2641)

PONGYOLÁT 60, ruhát 100 lejért varrok. Cim a kiadóban. (3882)

SZOMBATON este Str. Stroescu környékén elveszett egy cselédkönyv Szakács Erzsi névre kiállítva. A becsületes megtaláló kéri jutalom ellenében adja. Str. I. Maniu 3. II. em. (3894)

POLOSKÁT, molyt, svábbogarat, egeret, patkányt, stb. garanciával irt teljes szagtalanítással „Polynea” laboratórium Para-gáz-osztálya, Str. Cons. Național 3. (Főpostánál) Telefon: 34-75. (3932)

REGINA Maria és Reg. Ferdinand utcákban elveszett vámdeklaráció, impozitengedély és vámnyugta. Megtalálóját jutassa el a kiadóba, ahol kellő jutalomban részesül. (3902)

ELVESZETT egy japán pincsi a Str. Băii és a Cal. Moșilor környékén, egy katonai megtagadóját, hogy jutalom ellenében vigye a Cal. Moșilor 50 alá házmeszerhez. (3912)

PIANINO bérbeadó azonnal. Cal. Traian 5. (3824)

OKTATÁS

NEMET nyelvet biztos sikertel, akadémiail és egyetemi anyagot is tanít. Szept. 15-től csoportos tanításra előjegyzéseket felvesz. Székelyné. Str. I. Maniu 4, II. em. ajtó 3. (8454)

KÖNYVELESI TANFOLYAM Falk Dezsőnél. Calcea Regele Ferdinand No. 34. (8456)

FRANCIA, román fordítást, levelezést és a legújabb módszerekkel (Berlitz, Duden, Schidlöf) magánórákat, beszélgetést és vizsgára való előkészítést vállal pedagógiai gyakorlattal rendelkező diplomás tanár. Cim a kiadóban. (T177a)

FRANCIA nyelvet modern módszerrel tanít, egyetemi, akadémiai és középiskolai anyagot felelősséggel előkészít Párisban tanult nyelvtanár. Szeptember 7-től csoportos tanításra előjegyzéseket felvesz. Cim a kiadóban. (3780)

TANITVÁNYKÉPZÉS. Kozmetika „Boté” Hamburg M. Reg. Ferdinand 34. II. Tel.: 2011. (3899)

KIADÓ LAKÁS

URILEÁNYKÁT teljes ellátásba venni. Str. I. Maniu 29. földsz. 3. (3872)

KIADÓ különbejáratu uccai szoba, eladó 2 ágyba való matrác tengeri füvel töltve. Cal. Victoriei 32. (3813)

KIADÓ 1500 lejért 2 szoba, konyha, Str. Cicio Pop 22. alatt, azonnal beköltözhető. Erd.: Horváth tulajdonosnál, Str. A. Muresan 10. (3761)

KIADÓ 2 szoba, konyha, Str. V. Babes 25. és Str. Vasile Lupu 78. (3599)

HÁROMSZOBÁS modern lakás kiadó. Str. Memorandului 9. (3758)

KÉT szoba, konyha, speisz, pince, istálló kiadó. Str. Axente Sever 35. Ért.: Str. Cipariu 5. (3781)

KIADÓ új házban 2 szobás, komfortos és garzonlakások. Str. O. Josif 6. Golya-áruház mellett. (3880)

1-2 középkorú fiut, vagy leányt teljes ellátással elfogad zsidó uricsalád, egészséges fürdőszobás lakásba. Cal. Decebal 5. (2691)

HÁROM szobás, komfortos lakás azonnalra kiadó. Cal. Motilor 54. (2685)

KETTŐ parkettes szoba, mellékhelyiségekkel november 1-re kiadó. Cal. Moșilor 54. (2694)

KIADÓ egy 18 nm. nagyon világos, száraz és verőfényes szoba, különbejáratu, ki csí speisz, pincerész, fűkamra, vezeték az udvarban, csendes és gyermektelenek. 450 lejért azonnal. Str. Ep. Nic. Popea 15. Biztos fizetőnek. (3883)

KIADÓ italmérésnek helyiség jól bevezetve, esetleg berendezéssel, lakással, külön szoba, konyha. Str. Liliie No. 1. (3911)

KÜLÖNBEJÁRATU, elegánsan butorizott szoba kiadó. Str. Tudor Vladimirescu 15. I. em. (3889)

EGY különbejáratu szép uccai szoba üresen kiadó. Str. Gen. Berthelot 24. (3887)

KÉT szoba, konyha, fürdő és verandás lakás kiadó. Str. Buda Deleanu 3-a. (3890)

KÜLÖNBEJÁRATU, szép üres szoba szept. 15-re kiadó. Str. Filipescu 13. (3905)

SZOBÁ, konyha kerti lakás október 1-re kiadó. Str. Umbrășă 25. (3909)

EGY üzlethelyiség, műhelynek is alkalmas kiadó. Ugyanott egy fűszerüzlet berendezés eladó. Str. Avram Iancu 26. (3914)

KÜLÖNBEJÁRATU butorizott szoba fürdőszoba használatával és kóser koszt kapható. P. M. Viteazul 25. (3918)

HIVATALNOK, vagy iskolásleány lakást és teljes ellátást kaphat fürdőszoba használatával mérsékelt áron. C. M. Foch 53. I. em. Kramer szalon. (3926)

KIADÓ októberre 2 szoba, komfortos, kertes lakás külön telken. Str. Tudor Ileanuban. Erd.: P. Unirii 7. Székelynél. (3928)

LAKÁST KERES

HÁROM szobás, komfortos lakást keresek belvárosban november elsejére. „Örök lakó” jelíggel, vagy telefon: 34-62. (3733)

KERESEK a városnak bármely részében 2 szoba, konyhás, külön telkes lakást „Tisztviselő” jelíggel a kiadóba. (3807)

Mozi

THALIA MOZGÓ: Ma keddtől Eleanor Powell és Robert Taylor világszlágere. **Broadway melody 1938.** (Az éjszaka mulatni kell) Nevetés, tánc, muzsika és szerelem. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor pontban.

CAPITOL MOZGÓ: Premierfilm: **A metro polis ura.** Anna May Wong és Akim Tamiroff izgalmas, ujszerű kalandfilmje. A film előtt a legújabb Paramount világhíradó.

ROYAL MOZGÓ: Ma, csütörtökön nincs előadás. Holnapról nagyszabású premier: **Erick Kästner** világhírű regénye után: **Három ember a hóban.** Fősz.: Robert Joung, Mary Astor és Frank Morgan.

URANIA MOZGÓ: Rendkívüli dupla műsor: I. **Három aranyos kis ördög.** Deanna Durbin, Amerika közkedvelt, csodáshangú kis művésznőjének zenés vígjátéka. II. **Kalózok kincse.** Szenzációs kalandfilm.

SELECT MOZGÓ: **Kentucky, a szenvedélyek városa.** Végig színes, csodálatos felvételi, izgalmas tartalmu film, szenzációs lövészenyekkel. Fősz.: Loretta Young és Richard Green.

RIO MOZGÓ: Ma: 3, 6 és 9: **Clujon utoljára.** Csak pár napig. I. **Bulu, a fehér tigris.** Eddig a legnagyobb dzsungel film, páratlan izgalmas jelenetekkel. Fősz.: Asmara, a csodaszép maláj leány és Jane Reygan. II. **Az első ölelés.** Megható társadalmi dráma. Fősz.: Janet Gaynor és Robert Taylor. III. **Hiradó.**

A Szamosújvárotti Örzött híres Rubens-képet vissza szeretné vásárolni Hollandia

(AMSZTERDAM.) Egyidő óta mozgalom indult meg Hollandiában, hogy a külföldön található Rembrandt- és Rubens-képeket hazavigyék és ezzel is gyarapítsák a kis ország gazdagságát.

Az akció folyamán szó esett a Szamosújváron levő híres Rubens-képről is, amely, mint ismeretes, Krisztusnak a keresztről való levételét ábrázolja, döbbenetes plasztikussággal.

Ez a csodálatos Rubens-kép annak idején úgy került Szamosújvárra, hogy az örmények nagy aranykölcsönt nyújtottak I. Ferenc császárnak, s a császár, a szamosújváriak kívánságára, ezzel a Rubens-képpel fizetett nekik.

Azóta is csodájára jár az egész világ s a szamosújváriak tanúsága szerint minden évben nagyon sok külföldi fordult meg a templomunkban, ahol egy külön oldalkápolnában őrzik nagy kincsüket.

Az utolsó egy-két évben, a világpolitikai helyzet miatt, már nem volt olyan sok látogatójuk, de így is nagyon kedves, hogy hajlandók-e az örmények — akik nagyon is tisztában vannak a kép értékével és jelentőségével — a feltételek között **festményről lemondani**

Hirek

NAPTÁR. 1939. Szeptember 8., Péntek.
Róm. kat.: Kis B. A. Prot.: Mária.
Ort.: Nasterea Maicii D. Izr.: 24 Elul.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 550, fél évre 280, negyedévre
150, egy hónapra 50 lej.

JÓESTÉT!

A SZAKÍTÁS OKA

— Nem tudod miért bontotta fel Iliusz az eljegyzését?

— Azért, mert azt mondotta a vőlegényének, találja ki, hogy ő hány éves?

— Na és?

— Kitalálta...

FÜLÖSLEGES FÁRADTSÁG
Nagyszerű operanékest szerződtek az egyik híres operaházhoz.

A Lohengrin első felvonása után a színház igazgatója izgatottan nyitott be az operanékest öltözőjébe.

— Kedves barátom — mondta zavarosan — ön ma teljesen be van rekedve. Nem gondolja, hogy ezt be kellene jelenteni a közönségnek?

— Fülösleges — felelte az operanékes — anélkül is észreveszik...

— Ügyeletes gyógyszerárak. Szeptember hó 2-án, szombaton reggeltől szeptember 9-én, szombaton reggelig a következő gyógyszerárak teljesítenek szolgálatot: Dr. Biró Unirii-tér, Apostol Regele Ferdinand-ut, Palóczy Maréchal Foch-ut és Holicska gyógyszerár: Motilor-ut.

— Orvosi hír. Dr. Csák István katonai szolgálatából visszaérkezett, rendelkezéseit tovább folytatja bőr és nemibetegeknek.

— **NE FELEDJE EL,** hogy nem csak anyagilag kell gondoskodni öreg napjainkról, hanem lelkileg is. Lelkünk örömeinek tárháza az ifjúkori arcképek, amelyeket már most rendelje meg a FOTOFILM-nél.

Fotofilm
CLUJ. STR. REG. MARIA 6. TEL. 33-46

— **Imaszékek bérbeadása.** A Reg. Ferdinand uti nagytemplom és pótimaház imaszékeinek bérbeadása megkezdődött és naponta d. e. 9—1 és d. u. 3—6-ig a Reg. Ferdinand ut 54. szám alatti hitközségi irodában kiválthatók, illetőleg megújíthatók a bérletek. Régi bérlek jogait 10-éig, vasárnapig bezárólag tartják fenn.

— **SZIGORUAN MEGBÜNTETIK AZ ÁRUÜZÉRKEDEKET.** Bucurestiből jelentik: A főváros polgármesteri hivatala hirdetményt bocsátott ki, amelyben közli, hogy azokat a kereskedőket, akik üzérkedést követnek el, vagy pedig szabottálják a lakosságnak közszükségleti cikkekkal megfelelő áron történő ellátását, a legkeményebben megbüntetik. A polgármesteri hivatal ennek a rendelkezésnek betartására szigorú ellenőrző szervet létesített. A Semnalul című lap azt írja, hogy a kereskedők meg nem engedett tevékenysége következtében a növényi olaj ára 25 lejről 35 lejre emelkedett különként, a vágott tűzifa métermázsája 100—120 lejre, a rizs és a szappan ára pedig szintén megdrágult. A fogyasztók elhatározták, hogy beszerzési szövetkezetbe tömörülnek és ily módon törlik le a drágaságot. A polgármesteri hivatal hirdetménye kéri a lakosságot, hogy őrizze meg nyugodtságát, mert az illetékes hatóságok a légerélyesebb rendszabályokkal fogják megfékezni az elsőrendű szükségleti cikkekkal szándékozók üzérkedését.

— **Felhívás.** Alulírottak kérjük a vezetőségünk alatt álló Flammarion Kamill kör tagjait, hogy a kör helyiségében e hó 10-én, vasárnap délelőtti fél 10 órakor kezdődő megnyitó ülésünkre teljes létszámban jelenjenek meg. Pop Valér sk. elnök, György Sándor sk. körvezető.

— **Jókai Mór ragyogó szépségű** Aranyember-ét hozzák színre Kolozsváron a józseffalvi tűzkárosultak felsegélyezésére. Ujabb láncszem kapcsolódott be abba a hatalmas emberbaráti felsegélyezési akcióba, melynek hivatása felépíteni romjaiból a leégett Józseffalvát. A kolozsvári „Orpheus” műkedvelő egyesület, amely közel két évtizede áll a kisebbségi kultúra szolgálatában, két előadással résztvesz ezen emberbaráti felsegélyezési akcióban és előadásainak jövedelméből 50 százalékot fordít ezen célra. Első előadásul Jókai Mór, a nagy mesélőnek leggyönyörűbb, leghatalmasabb színpadi és filmsikerű színpadi művét, az Aranyember-t hozza színre. Az egyesület, amely már nem egyszer adta tanujelét komoly művészi munkájának, ezúttal teljesen átszervezte a rendezőjéül meghívott Kovács Zoltánt, aki megteremtője volt városunkban a komoly, művészi vállalkozásokat kultiváló modern műkedvelő színpadnak. Harminc éves e téren kifejtett művészi multja teljes garanciát nyújt arra, hogy a hallhatatlan költségek ez a komoly művészi elmélyülést kiváló gyönyörű darabját a legteljesebb siker jegyében adják elő. Erre a célra teljesen átszervezte az egyesületet és az egyesület legjobbjait, valamint több helyi testvéregyesület vendégként felkért kiváló tagjaival mutatja be az Aranyembert, teljesen új díszletekkel. Az előadást a Magyar Népközség ellenőrzése mellett rendezik és a helyi társadalom illusztris tagjai vállalták a védnöki tisztségeket.

— **A kolozsvári református teológia hallgatóinak figyelmébe.** A református teológiai fakultás igazgatósága tudatja régi és új hallgatóival, hogy a nemzetnevelésügyi miniszter 73.875—1939. számú rendelkezése értelmében senki a fakultásra be nem írható: 1. a 18—21 éves hallgatók közül, amíg be nem mutatja a katonai előképző alközpontjától (subcentrál) kiállított, az előképzés teljesítéséről szóló bizonyítványt, 2. a 21 évet betöltött hallgatók közül azok, akik katonai kötelezettségüknek még nem tettek eleget, be kell mutatniuk a hadkiegészítő parancsnokságról szóló igazolványát, hogy sorozási kötelezettségüknek eleget tettek és a tanulmányi haladék vagy ideiglenes felmentésről szóló bizonyítványt, 3. a katonai kötelezettségüknek eleget tettek közül az alsóbb rangúak az F modelű, a tiszt rangban levők az E. 1. modelű katonai könyvüket kell, hogy a beiratkozás előtt bemutassák az igazgatóságnak.

— **Melyik fontosabb: a műveltség, vagy a szépség?** Az általános amerikai gépirónő a fogyasztási adóbizottság kimutatása szerint négyszer oly fontosnak tartja a csinosítást, mint a művelődést. Havonként ugyanis átlag 1500 lejt költ arcfestékre, ajakpirosítóra és egyéb kendőzőszerekre és csak 360 lejt olvasmányokra és egyéb önképzési célokra. Kiadásainak legnagyobb tétele a ruházatkódás: havi 3000 lejt.

— **Megjelent az Erdélyi Gazda legújabb száma.** Az Erdélyi Gazda szeptemberi száma gazdag és változatos tartalommal jelent meg. A vezércikkben Demeter Béla, a lap szerkesztője, az egyetemes népszolgálat fontosságát méltatja. Bikfalvy Ferenc, a növénytermesztés terén ad értékes gyakorlati tanácsokat, a mezőgazdákknak Koppány Rezső felügyelő a buzatermelési kísérletek eredményeiről számol be összefoglalóan. Fodor Pál a csiki buza minőségi összetételéről értekezik cikkében. Állattenyésztési tanácsadó, a gyümölcskertészeti utmutatások és az EMGE gazdakörei életének és tevékenységének ismertetése egészíti ki a gazdák nélkülözhetetlen szaklapjának legújabb számát.

— **Jelentkezniük kell a Romániában élő lengyel állampolgároknak.** A kolozsvári lengyel konzulátus a következő felhívás közlésére kérte fel lapunkat: „A bukaresti lengyel konzulátus kötelezőleg elrendeli az Erdély területén lakó 1922-ben született és a többi — bármely okból be nem jegyzett és 56. életévüket be nem töltött lengyel állampolgároknak, hogy — lehetőleg személyesen — jelentkezzenek a fenti konzulátuson a katonai névjegyzékben való felvételre. Ha a személyes megjelenés teljesen lehetetlen, akkor postán küldjék be összes személyi adataikat, egy személyazonosságukat igazoló irattal együtt (utlevél, stb.) és 30 lejt az iratok visszaküldésére. A lengyel konzul.”

— **Díjtalanul utazhatnak a fegyvergyakorlatokra behívottak.** Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága hirdetményt adott ki, amelyben közhirre teszi, hogy a katonai nagyvezérkar hirdetményében foglalt rendelkezések értelmében a fegyvergyakorlatra behívott tartalékosok részére utazási jogsítványul szolgál a behívójegy kísérelő okiratainak felmutatása. A vasuti jegypénztárak kimutatásban jegyzik fel a vonatkozó behívójegy számát és annak a csapatparancsnokságnak nevét, mely a behívójegyet kibocsátotta. Az összes behívójegyek bármely kiindulóállomásról, bármely végállomásig utazásra érvényesek, a távirati behívókkal azonban csak az esetben lehet a CFR vonalain utazni, ha ezt a táviratot a katonai csapatparancsnoksága bocsátotta ki. Ezenkívül a fegyvergyakorlatra behívottak minden korlátozás nélkül utazhatnak az olyan behívójeggyel is, melyek zöldszínűek, még abban az esetben is, ha ez a behívó azt a záradékot tartalmazná, hogy tulajdonosa szabadságot élvez.

— **Meghosszabbították a román-török gazdasági egyezményt.** Bucurestiből jelenti a Rador: A szeptember elsején lejárt román-török kereskedelmi egyezményt változatlan szöveggel meghosszabbították.

INTÉZETI
**MATRÁCOK
TAKARÓK**
LEGOLCSÓBBAN
**TAPITEX
S.A. • CLUJ**
CAL. REG. FERDINAND 9
TELEFON 3703.

A piac legújabb eseményei

A kolozsvári iparkamara a zsidó cégtulajdonosok és vállalati vezetők állampolgársági igazolása esetében újabban a pénzügyminiszter rendelethez alkalmazkodva már nem követeli meg a teljes cégjegyzési illeték lerovását. Az állampolgársági igazolás ügyében beadott kérésekre ennek megfelelően csak a rendes 8 és 1 lejes kérést kell ragasztani. A kamara azonban arra az álláspontra helyezkedik, hogy a bélyegzőrvény helyes értelmezése szerint a teljes cégjegyzési illeték volna fizetendő és így — amennyiben az érdekelt cégtulajdonosok ez ellen kifogást nem emelnek — a cégjegyzési illetéket továbbra is beszedi.

Augusztus havában meglehetősen élénk volt az ingatlanforgalom Kolozsváron. A gazdát cserélt ingatlanoknak a telekkönyvi hatóság előtt bevallott értéke az elmúlt hó folyamán körülbelül 18 millió lejre rugott. Az eladott ingatlanok igen nagy részét vidékiek vásárolták meg.

A kolozsvári polgármesteri hivatal szeptember 12-én a következő közmun. kálátokra irt ki versenytárgyalást: a korcsolyapavilon tetőzetének javítására 28 ezer lej értékben, ágyugolyópiramis összeállítására a Bärnutiu parkban 40.000 lej értékben, épületjavítási munkálatokra 16 ezer lej összegben, sütőkemence építésére 22 ezer lej értékben, épületátalakításra 23 ezer lej összegben.

Kuck Ferdinand ismert kolozsvári nagykereskedő megvásárolta Bánffy Zoltán Memorandum-ucca 18. számú ingatlanát négy millió lej körüli vételáron.

Szamosztartomány kormányzósága szeptember 26-án árlejtést tart építési munkálatokra 300 ezer lej előirányzattal. A kormányzóság szeptember 26-án 900 köbméter tűzifa beszerzésére tart versenytárgyalást.

— **KÉT VAKMERŐ LOPÁS ÜGYÉBEN NYOMOZ A RENDŐRSÉG.** Két vakmerő lopás történt Kolozsváron az utóbbi 24 óra alatt. Petru Virgil Iuliu Cesar-ucca 14. szám alatti lakos bejelentette a központi rendőrségen, hogy tegnap délután ismeretlen tolvajok betörték a lakásába és azt teljesen felforgatták. Feltörték a szekrényeket, az asztaliókokat és 1700 lejt készpénzt vittek magukkal. — Kiss Mór Subdeul ucca 7. szám alatti lakos pedig azzal a panasszal fordult a rendőrkveszturához, hogy tegnap délután ellopták a Clementeau-ucca 2. szám alatti üzlete elől egy őrizetlen pillanatban 4500 lejt értékű új biciklijét. A rendőrség bünygi osztálya mindkét vakmerő lopás bgyében azonnal megindította a nyomozást és ennek során megállapították, hogy a Iuliu Cesar 14. szám alatti tett látogatás tettesei csak pénz után kutattak. A továbbiakban megállapították — munkájuk után ítélve — a tettesek személyazonosságát és csak órák kérdése, hogy a vakmerő betörők kézrekerüljenek.

FESTESBEN
ÉS TISZTÍTÁSBAN

Ezink

ELISMERT!

Nyugdíjasok helyettesültek a katonai szolgálatra behívott vasutasokat

(BUCURESTI.) (Rador.) A közlekedési minisztérium felhatalmazást adott a CFR vezérigazgatóságának, hogy a katonai szolgálatra behívott vasuti tisztviselők helyébe — ahol annak szüksége mutatkozik — nyugdíjas vasutasokat hívjon be, illetve alkalmazza a szolgálat zavartalan ellátására. A rendelkezés szerint a behívott vasuti nyugdíjasok nyugdíjjogosultsága érintetlenül marad és ezenkívül szolgálatukért külön napidíjat fognak kapni. A fővárosban már is számos nyugdíjas jelentette be, hogy hajlandó szolgálatot teljesíteni.

Súlyos büntetés vár a rémhírterjesztőkre

(BUCURESTI.) (Rador.) A propagandaügyi minisztérium hivatalos közleményt adott ki, amelyben közli, hogy felelőtlen egyének a legkülönbözőbb fantasztikus és riasztó híreket terjesztnek. A lelkiismeretes és hazaszerető állampolgárokat arra kéri a minisztérium, hogy ezeknek a minden alapot nélkülöző híreszteléseknek ne adjon hitelt, hanem megnyugvással fogadják a minisztertanácsnak a való tényeknek megfelelő jelentését. A kormány semmit sem akar eltitkolni a lakosok előtt. Mindazokat, akik hamis hírek terjesztésével szórakoznak, ki fogják nyomon követni és a fennálló törvények legszigorúbb rendelkezésével megbüntetik. A hazaszerető polgárokat kéri, segítsenek a rendőrhatalóságoknak erre irányuló munkájában és félelem nélkül jelentsek fel a rendőrségen azokat, akik áldaknázni igyekeznek bűnös üzeneteikkel a közrendet és nyugalmat.

— **Meghalt Wilhelm Bölsche német író és természettudós.** Berlinből jelenti a Dunaposta: Wilhelm Bölsche, a híres német író és természettudós 78 éves korában tüdőgyulladásban meghalt.

— **Agyonlőtték Hajduk Veikovics vardari bánt.** Belgrádból jelenti a Dunaposta. Szerdán délután 1 órakor Iva nosevics Stefan elbocsájtott rendőrtisztviselő merényletet követett el a szkopriai ünnepségekről hazafelé tartó Hajduk Veikovics vardari bánt ellen. A merénylet több lövést adott le a bánt, aki súlyos sérüléseibe belehalt. A merénylet elfogták. A vizsgálat folyamán beigazolást nyert, hogy nem politikai merényletről, hanem személyes bosszúról van szó.

— **Szabadlábrahelyezték Weiszlovich Emilt.** Nagyváradról jelenti, hogy Weiszlovich Emil, az ismert nagyváradi szállodatulajdonos kérvényt nyújtott be a törvényszékhez, arra való hivatkozással, hogy a katonai törvényszék részéről kiírt egyéves büntetése eddigi folyamán példás magaviseletet tanúsított, kérte hátralévő büntetésének elengedését. A törvényszék kétszeri tárgyalás után tegnap döntött az ügyben és alkalmazva a büntetés elengedésére vonatkozó törvényt, szabadlábra helyezte Weiszlovich Emilt.

— **TANÉVMEGNYITÁS.** A Regele Ferdinand-uti zsidó iskolában a tanév ünnepélyes megnyitása f. hó 10-én, vasárnap d. e. 9 órakor lesz. Az iskolában a tanítás 11-én, hétfőn reggel 8 órakor, az óvodában 9 órakor kezdődik. Ez alkalommal ismételtlen közöljük az érdekelt szülőkkel, hogy az 5 évet betöltött gyermekek óvodai beiratását csak 8-án d. u. 6-ig eszközölhetjük, azontul ilyenkor gyermekeket az óvodába nem vehetünk fel. Igazgató-ság.

— **MEGHALT LEON MAVROCOR-DAT TÁBORNOK.** Bukarestből jelenti: Kedden este meghalt a fővárosi lakásán Leon Mavrocor-dat tábornok, a királyi udvar volt marsallja, aki hosszú ideig mint szárnysegéd teljesített szolgálatot az elhunyt I. Károly, majd Ferdinand király mellett.

LEGUJABB

Southampton felett megtörtént az első légi összecsapás az angol és német repülők között

Japan javasolta, hogy távolítsák el Kinából az angol és francia tengeri légi és szárazföldi haderőket — Németország erősen tiltakozik az Athenia elsüllyesztésének vádjá ellen

(LONDON.) (Reuter.) Buttler külügyi államtitkár az alsóház tegnapi ülésén kijelentette, hogy nem felel meg a valóságnak az angol sajtó azon közlései, hogy Japan és Olaszország hivatalosan bejelentették volna semlegességüket.

MEGSZÜNNEK A TENGERÉSZETI KORLÁTOZÁSOK

(LONDON.) (Reuter.) Az angol tengerészeti minisztérium hivatalosan közli, hogy máától kezdve felbontott-nak tekint minden olyan szerződést, amely a tengerészeti korlátozásokra vonatkozik. Ez azt jelenti, hogy sem a hajógyuk kaliberének nagyságát, sem pedig a csatahajók tonnatartalmát illetően nem vesz tekintetben semmi-nemü eddigi korlátozást.

AZ ELSŐ LÉGIHARC ANGLIA FELETT

(LONDON.) (Dunaposta.) Az United Press közli, hogy Southampton felett megtörtént az első összecsapás a német és angol repülőgépek között. A német repülőgépeknek egy husz tagból álló repülőrajja Chatam fölött megkísérelte az ottan elhelyezett angol tengerészeti, építkezési és ipari művek bombázását. A gépeket csakhamar az angol légvédelmi ütegek levegőbe robbanó bombáinak felhője vette körül. Később vadászgépek jelentek meg, amelyek kísérletet tettek a bombavetők elűzésére. Ez sikerült is, mert a husz gépből 19 visszafordult és elhagyta Anglia partvidékét, míg egy találatot kapott és lezuhant. A hirt hivatalosan még nem erősítették meg.

A NYUGATI HADSZINTÉR ELSŐ SEBESÜLTJEI

(RÓMA.) (Dunaposta.) A Stefani hírszolgálati iroda közli, hogy Franciaországba megérkezett a nyugati hadszíntér első sebesültvonata. Sebesülések a tüzéségi lövedékek repeszdarabjai által történtek. Gyalogsági golyó által nem történt sebesülés, ami annyit jelent, hogy közelharcra még sehol sem került sor.

VITA AZ ATHENIA EL-SÜLYESZTÉSE KÖRÜL

(LONDON.) (Reuter.) Winston Churchill, az admirális első lordja az alsóház tegnap ülésén több munkáspárti képviselő kérésére részletesen ismertette az Athenia elsüllyesztése körül lefolyt vizsgálat eredményét. Szavahihető tanuk állításából beigazolást nyert az is, hogy a tengeraltjáró hajó a torpedólövedék kilövése után felszínre emelkedett és egy gránát lövéssel igyekezett az Athenia szikratáviró berendezését elpusztítani. Mind-ezeket az Athenia kapitánya, két matróz és négy, a fedélzeten tartózkodó utasa eskü alatt vallotta. Arra a kérdésre, hogy a tengeraltjáró nemzetiségét sikerült-e kétségtelenül megállapítani, Winston Churchill kijelentette, hogy Anglia csak a Harmadik Birodalommal áll hadilábon, tehát csakis az ellenség buvárnaszádja lehetett a tettes.

A NÉMET SAJTÓ VÁDJAI

(BERLIN.) (DNB) A német sajtó rendkívül élesen felelt Winston Churchill tegnapi alsóházi bejelentésére. Amit eddig burkoltan tett, most már nyíltan hangoztatja, hogy az Atheniát angolok süllyesztették el abból a célból, hogy egy második Lusitania esetet teremtsenek meg és hogy ezzel az átlátszó esettel Amerikát a demokráciák oldalára kényszerítve, szintén a háborúba vonják. A 12. Uhr Blatt a következő kérdőpontokat teszi fel

Churchillnak: Mikor indult utnak és honnan az Athenia? 3. Milyen volt a torpedó, amely a hajót elsüllyesztette? 3. Mivel magyarázza meg Churchill azt, hogy ezen a járatlan utvonalon a merénylet pillanatában három hajó is akadt, akik segítségére siettek az Atheniának? 4. Miért nem adott S. O. S. jeleket az Athenia? Ha mindezekre az admirális vezetje feleletet adni nem tud, úgy meg kell állapítani, hogy a tettes kizárólag angol volt. A világ nem sokára be fogja látni, hogy Churchill ugyanolyan helyzetet teremtett meg, mint amilyen a Censtochova-i és az Esbjerg-i volt, amikor is végül maga az angol kormány volt kénytelen beismerni háborús tárgyainak minősíthetetlen viselkedését.

VIJABB ANGOL JELENTÉS

(LONDON.) (Reuter.) Az angol hadiszállás jelenti, hogy Nagybritania keleti partjainál ellenséges repülőgépek jelentek meg, amelyek azonban nem dobtak le bombákat brit területekre, hanem a légvédelmi ágyuk erőteljes tüzelése következtében visszafordultak.

RÖVID TÁVIRATI HIREK

(HELSINKI.) (Reuter.) A finn és az eszt kormányok rendeletet adtak ki, amelyek szerint bizonytalan ideig tilos a finn és eszt hajók számára a Balti-tengeren való hajózás.

(KAIRÓ.) (Havas.) Egyiptomi politikai körök hivatalosan közlik, hogy az a tény, hogy Egyiptom megszakította a diplomáciai érintkezést a Harmadik Birodalommal, még nem jelent hadiállapotot.

(LONDON.) (Rador.) Az államkincstári hivatal közleményt bocsátott ki, amelynek értelmében azok a külföl-

diek, akik elhagyják Anglia területét, személyenként maximálisan 24 angol fontot vihetnek magukkal.

(BRÜSSZEL.) (Rador.) A kamara megszavazta azt a törvényrendeletet, amely a királyt kivételes hatalommal ruházza fel. Megszavazták azt a törvényjavaslatot is, amely kétmilliárd frank rendkívüli hitelt nyit meg nemzetvédelem és az azonnali belső szükségletek fedezésére.

(RÓMA.) A Stefani olasz sajtóiroda tudósítója előtt a római lengyel követ megcáfolta az Associated Pressnek azt a jelentését, mintha Rydz Smigly marsall benyújtotta volna lemondását.

IRÁK NÉMETORSZÁG ELLEN

(RÓMA.) (Dunaposta.) Bagdadból közli a Stefani hírszolgálati iroda, hogy Irák kormánya az Angliával fennálló szerződés értelmében megszüntette a diplomáciai kapcsolatokat a Harmadik Birodalommal. A német követ elhagyta Irák fővárosát.

SZIGORU HATÁRZÁRLAT SVÁJCBAN

(RÓMA.) (Dunaposta.) A Stefani iroda közlése szerint a svájci szövetségi tanács a Basel és Genf között elterülő határterészen szigorú határzárakat lepetett életbe. Ugyancsak Rómából közlik, hogy svájci megfigyelés szerint a Basel után kezdődő német-francia határterészen semminemű katonai tevékenység nem észlelhető.

DÁN HALÁSZHAJÓ SÜLYEDT EL AZ ANGOL AKNÁKON

(KOPPENHÁGA.) (Dunaposta.) Az angol tengerészek által elhelyezett uszó aknákon tegnap elsüllyedt a Nordstern nevű dán halászhajó négy utasával együtt.

Tokió figyelmezteti Angliát és Franciaországot

(SANGHAI.) (Exchange Telegraph.) Sanghaiból közlik, hogy Tokióból érkezett jelentés szerint a japán kormány külügyminisztériuma hivatalosan fel-szólította az angol és a francia nagykövetségeket arra, hogy vonják vissza Kinában állomásozó szárazföldi, tengerészeti és légi haderőjüket. Ugyanakkor közölte az érdekeltekkel, hogy nem szándékozik ugyan beavatkozni az európai konfliktusba, de Kinában az általa meghódított területeken nem nézi jó szemmel, hogy az európai nagyhatalmak hadsereget tartanak fenn. A japán külügyminisztérium hivatkozott arra az esetre, amely a legutóbbi napokban történt. A német Teniszkлуб helyiségeit Sanghaiban angol katonai alakulatok megrongálták. Ezzel az esettel kapcsolatosan nyomatókusan figyelmeztette Anglia és Franciaország követét arra, hogy Kina területén hasonló eseményeket többé nem tűr meg és azt a javaslatot sem fogadja el, hogy a tén-csini angol haderőt amerikai katonaság gal helyettesítsék.

EGYRE JAVUL AZ OROSZ-JAPÁN VISZONY

(TOKIÓ.) (Domei.) A japán kormány hivatalosan közli, hogy moszkvai nagy követe és az orosz külügyi népbizosság között a halászat ügyekben végleges megállapodás jött létre. Eszerint Oroszország többé nem zavarja a japán halászhajókat tevékenységük közben.

ÁTSZERVEZTEK A HLINKA GÁRDÁT

(POZSONY.) (Szlovák Távirati Iroda.) Tegnap jelent meg az a rendelet, amelylyel a Hlinka gárdát teljesen át-

szervezik. A rendelet értelmében a Hlinka gárda tagja minden 16—60 év közötti férfi, aki tót nemzetiségű. Az idegen népcsoportok és a zsidóság rész-vételére vonatkozólag külön szabály-rendelet fog intézkedni. A Hlinka gárda tagjai részei ugyan a köztársaság haderejének, de fegyvert nem fognak hordani, ellenben katonai kiképzésben részesülnek.

— **A NYILT UCCÁN VEREKEDETT ÖSSZE A HARCAS HÁZASPÁR.** Tragikomikus részletekkel fűszerezett parázs verekedés játszódott le ma dél-előtt a Traian-uton. Tíz óra tájban a járőkelők arra lettek figyelmesek, hogy a szeszgyár előtt egy nő és egy férfi élet-halál küzdelmet vív egymással. A harcias és hatalmas termetű asszony erős pofonokkal többször földreterítette a férfit s eközben óriási embertömeg csődült össze körülöttük, akik közül az egyik azonnal értesítette a IV. kerületi rendőrséget. A küzdelem, illetve a harc több, mint negyedóra hosszát tartott, majd az asszony a IV. kerületi rendőrség felé tartott, ahol az esetet bejelentette. Ennek során megállapítást nyert, hogy Kacsó József Traian-uton lakó szabómester felesége, aki férjével verekedett össze.

— **Váltópénzhiány Magyarországon.** Budapestről jelenti a Dunaposta: Az Európászerte érezhető váltópénzhiány megszüntetésére a magyar kormány mintegy 7 millió darab 1 pengőst, továbbá egymillió darab 5 fillérest és 1 millió darab 10 filléres ércpénz címle-tet veret.